

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра **економічного аналізу і фінансів**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

здобувача **Шинковського Дениса Олеговича**

(ПІБ)

академічної групи **072-21-1 (денна форма навчання)**

(шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

на тему **«Визначення резервів підвищення ефективності використання
фінансових ресурсів (на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ»)»**

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Мусаєва Н. М.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2025

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

_____ **О.В. УСАТЕНКО**
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2025 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр**

здобувачу **Шинковському Денису Олеговичу** академічної групи **072-21-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(код і назва спеціальності)

на тему: **«Визначення резервів підвищення ефективності використання
фінансових ресурсів (на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від **01.05.2025р. №330-с**

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	05.05.2025- 06.05.2025
Розділ 1	Теоретичні засади визначення ефективності використання фінансових ресурсів	07.05.2025- 13.05.2025
Розділ 2	Оцінка фінансових результатів діяльності ПАТ «Інтерпайп НТЗ»	14.05.2025- 20.05.2025
Розділ 3	Розробка заходів для використання резервів підвищення ефективності	21.05.2025- 27.05.2025
ВИСНОВКИ		28.05.2025- 29.05.2025
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	30.05.2025- 01.06.2025

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Н.М. Мусаєва

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання **21.04.2025 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **02.06.2025 р.**

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

Д.О. Шинковський

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Шинковський Д.О. – Визначення резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів (на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ»). – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2025.

Мета кваліфікаційної роботи – визначення резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ» та теоретичне обґрунтування найбільш ефективного методичного підходу щодо їх ефективного управління на основі систематизації існуючих пропозицій щодо цього питання.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі визначено економічну сутність та функції прибутку, розглянуто існуючі теоретичні та методологічні підходи розподілу та використання прибутку підприємства.

У другому розділі досліджено організаційну структуру ПАТ «Інтерпайп НТЗ», проведено аналіз його фінансового стану та зроблені висновки щодо наявності резервів підвищення ефективності за 2020-2024 рр.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи обґрунтовано здійснення заходів із реалізації резервів ефективності використання фінансових ресурсів та вибір методу прогнозування потенційної вигоди від прийняття управлінських рішень.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, РЕЗЕРВ, ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ОБОРОТНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ДОХІД.

ABSTRACT

Shynkovskiy D.O. – Identifying reserves for improving the efficiency of financial resource utilization (based on the example of PJSC “INTERPIPE NTRP”). – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 072 Finance, Banking and Insurance. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2025.

The objective of the qualification thesis is to identify the reserves for improving the efficiency of financial resource utilization using the case of PJSC "Interpipe NTRP" and to provide theoretical justification for the most effective methodological approach to managing these resources based on the systematization of existing proposals on this issue.

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the objectives of the qualification thesis, and defines the object and subject of the research.

The first chapter defines the economic essence and functions of profit, and reviews existing theoretical and methodological approaches to the distribution and utilization of enterprise profits.

The second chapter examines the organizational structure of PJSC "Interpipe NTRP", analyzes its financial condition, and draws conclusions regarding the available reserves for efficiency improvement during the period 2020–2024.

The third chapter of the thesis substantiates the implementation of measures aimed at realizing the reserves for effective financial resource utilization and selects a forecasting method to evaluate the potential benefits of managerial decision-making.

FINANCIAL RESOURCES, RESERVES, FACTOR ANALYSIS, PROFITABILITY, TURNOVER, LIQUIDITY, INCOME.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ.....	9
1.1 Теоретичні підходи до визначення ефективності використання фінансових ресурсів.....	9
1.2 Методичні підходи до аналізу використання фінансових ресурсів.....	12
1.3 Основні методи визначення резервів підвищення ефективності.....	18
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	22
2.1 Загальна характеристика діяльності та стратегічні цілі розвитку ПАТ «Інтерпайп НТЗ».....	22
2.2 Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів ПАТ «Інтерпайп НТЗ».....	27
2.3 Виявлення перешкод та визначення резервів для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ПАТ «Інтерпайп НТЗ».....	40
Висновки до розділу 2.....	49
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ (на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ»).....	51
3.1 Обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності фінансового управління (на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ»).....	51
3.2 Оцінка ефективності запропонованих заходів (на прикладі ПАТ «Інтерпайп НТЗ»).....	57
Висновки до розділу 3.....	63
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність теми. Поточний стан економіки України пов'язаний з високим рівнем невизначеності, що є викликом для здійснення ефективного планування підприємствами з різними видами діяльності. Однак незважаючи на обмежену можливість прогнозування, підприємства прагнуть забезпечувати діяльність необхідними фінансовими ресурсами та мінімізувати вплив ризиків на діяльність. Виявлення резервів ефективності використання фінансових ресурсів та аналіз причин їх виникнення на цьому етапі є важливою складовою стійкості кожного великого підприємства. Особливо це стосується підприємств металургійного сектору, таких як ПАТ «Інтерпайп НТЗ».

Здійснення управління фінансовими ресурсами в умовах економічної нестабільності операційного середовища потребує особливого контролю. Адже підприємства прагнуть забезпечити діяльність стабільними грошовими потоками та оптимальною структурою власних активів, які відповідатимуть стратегічним цілям підприємства.

Однак виявлення резервів використання фінансових ресурсів пов'язано з потенційними втратами можливостей, які впливають на ефективне здійснення діяльності. Для металургійного сектору це питання має особливу важливість через реструктуризацію промислових потужностей з метою відновлення виробництва продукції після суттєвої втрати об'ємів.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є дослідження управління фінансовими ресурсами підприємства та фінансового стану ПАТ «Інтерпайп НТЗ» та оцінка ефективності їх використання з метою розробки рекомендацій щодо покращення результатів діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно послідовно виконати наступні етапи:

- дослідити теоретико-методологічні підходи до використання фінансових ресурсів підприємства;
- здійснити комплексний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» у 2020-2024 роках;
- оцінити поточний фінансовий стан та ефективність використання фінансових ресурсів;
- виявити резерви потенційного підвищення ефективності використання фінансових ресурсів;
- розробити рекомендації щодо шляхів ефективного задіяння резервів підприємством.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» як основа забезпечення його безперервної діяльності, фінансової стійкості та досягнення стратегічних цілей в умовах економічної нестабільності.

Предметом дослідження є процес управління фінансовими ресурсами підприємства, методи оцінювання їх ефективного використання, а також виявлення резервів для підвищення результативності фінансово-господарської діяльності підприємства у середньо- та довгостроковій перспективі.

Методи дослідження. Використані методи дослідження: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, порівняльний аналіз, коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз, аналіз чутливості.

Інформаційна база. Інформаційною базою є фінансова звітність ПАТ «Інтерпайп НТЗ», а також звіти про управління за період 2017-2024 рр., навчальні посібники та наукові праці українських і зарубіжних авторів, галузеві аналітичні звіти, які знаходяться в відкритому доступі.

Наукова новизна отриманих результатів. Полягає в розробці методичного підходу до оцінки ефективності використання фінансових ресурсів шляхом поєднання факторного, коефіцієнтного та інших видів аналізу із застосуванням сучасних моделей для виявлення резервів.

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 74 сторінки. Робота містить 8 таблиць, 8 рисунків, список використаних джерел з 30 найменування, додатки на 5 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

1.1. Теоретичні підходи до визначення ефективності використання фінансових ресурсів

В процесі реалізації товарів та послуг у підприємства виникають грошові кошти у вигляді виручки, які в подальшому слугують для здійснення поточної підприємницької діяльності та інвестиційної діяльності (реінвестування). В безпосередньому управлінні підприємства після сплати податкових зобов'язань перед державним та місцевими бюджетами залишається частина прибутку. Цей залишок коштів спрямовується на формування грошових фондів.

Грошові фонди передбачають цільове спрямування з метою забезпечення фінансової стійкості підприємства та здатності підприємства протистояти зовнішнім та внутрішнім ризикам. До грошових фондів належать: статутний фонд, резервний фонд, додатковий фонд, амортизаційний фонд, нерозподілений прибуток. Також підприємство використовує кошти, які мають нефондову форму, для покриття його потреб й фінансових зобов'язань з метою забезпечення розширеного відтворення. [1]

Однак грошові фонди не вичерпують визначення фінансових ресурсів, оскільки окремі елементи мають різний характер участі в операційній діяльності підприємства, таким чином поняття фінансових ресурсів доцільно розкрити детальніше.

У працях науковців-економістів існує дискусія стосовно єдиного визначення поняття «фінансові ресурси». Наукова полеміка виникає навколо того, чи слід у визначенні виділяти фондову або нефондову форму, окремо вказувати на джерела створення ресурсів, їх цільове призначення тощо. Дослідження питання описано в

працях науковців: І. Балабанов, О. Бандурка, В. Белоліпецький, І. Бланк, О. Василик, В. Гребельний, В. Гриньова, А. Загородній. [2]

У рамках дослідження пропонується використовувати наступне визначення фінансових ресурсів, яке запропоновано Н. Штефан:

Фінансові ресурси – грошові кошти, які є в розпорядженні підприємства та призначені для виконання фінансових зобов'язань підприємства, фінансування поточних витрат і витрат, пов'язаних з розширенням виробництва. Відповідно це визначення включає фондову форму коштів та частину нефондової форми. [3]

За джерелами формування фінансові ресурси поділяють на власні та залучені. До власних джерел формування належить частина капіталу, яка залишається після сплати зобов'язань та відображена вартістю грошових фондів, а також валовий дохід та прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.[3]

Залучений капітал складається з запозичень, пайових внесків та результату мобілізації коштів на фінансовому ринку. Також до залученого капіталу належать страхові виплати.

Власні та залучені кошти з одного боку спрямовані на формування основного й оборотного капіталів, здійснення витрат на розширене відтворення, та з іншого боку слугують для виконання фінансових зобов'язань перед фізичними, юридичними особами та органами державної та місцевої влади.

Зобов'язання підприємства складаються з кредиторської заборгованості перед контрагентами, яка має бути сплачена протягом узгодженого періоду, що призведе до зменшення економічної вигоди у майбутньому. До контрагентів можуть належати фізичні та юридичні особи, які виступають постачальниками матеріальних ресурсів в процесі виробництва, фінансово-кредитні установи, органи державної та місцевої влади.

Зобов'язання класифікуються за терміном її погашення. Таким чином виділяється поточні зобов'язання та довгострокові зобов'язання.

Довгострокові зобов'язання — це фінансові зобов'язання підприємства, термін погашення яких перевищує операційний цикл або становить більше 12 місяців від дати їх виникнення. До цієї категорії належать банківські позики з тривалим строком повернення, відстрочені податкові платежі, видані довгострокові векселі, а також зобов'язання за довгостроковими договорами оренди та інші подібні фінансові інструменти.

Поточні зобов'язання, у свою чергу, це боргові зобов'язання, які підприємство повинне погасити протягом операційного циклу або упродовж 12 місяців з моменту їх виникнення. До них належать короткострокові кредити банків, різноманітна кредиторська заборгованість та інші фінансові зобов'язання, що підлягають швидкому погашенню. [3]

Рис. 1.1 – Джерела формування фінансових ресурсів. (Сформовано автором)

Існує чисельна кількість джерел формування фінансових ресурсів, що в першу чергу залежить від організаційно-правова форма підприємства.

В умовах ринкової економіки основними формами підприємств є господарські товариства, адже на них припадає найбільша частка створеної вартості товарів та послуг. Відповідно до Господарського кодексу України до

господарських товариств належать: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства. Найбільш поширеною формою є товариство з обмеженою відповідальністю.

Окрім організаційно-правової форми, склад та обсяг фінансових ресурсів залежить напряду від виду діяльності, обсягів виробництва та розміру підприємства. Ефективне управління діяльністю підприємства та нарощування обсягів виробництва збільшує обсяг фінансових ресурсів. В свою чергу достатній обсяг та ефективне використання фінансових ресурсів визначає стійкий фінансовий стан підприємства, який стає предметом уваги банків та інвесторів через дані про платоспроможність, фінансову стійкість, ліквідність підприємства. Здатність підприємства результативно проваджувати фінансовий менеджмент власних ресурсів створює довіру з боку зацікавлених осіб, що створює можливості залучати кредитні кошти та зовнішні інвестиції.

Одним з найважливіших пріоритетів для підприємства є виявлення резервів та планування їх використання з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства.

1.2. Методичні підходи до аналізу використання фінансових ресурсів

В економічному розумінні резерви розглядаються з двох позицій:

- запаси ресурсів, необхідні для безперебійної роботи підприємства;
- невикористані можливості підвищення ефективності виробництва.

За узагальнюючими показниками ефективності формуватися можуть резерви збільшення обсягів виробництва і реалізації продукції, резерви зниження собівартості продукції, резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності.

Виявлення резервів є одним з ключових завдань підприємства та наступне їх найбільш ефективно використання. Це здійснюється в межах аналізу фінансового стану підприємства. [4]

Першочерговим етапом здійснюється аналіз фінансового стану підприємства є забезпеченість інформаційною базою, яка включає нормативно-правові дані, статистичні, облікові дані та інформацію особливих спостережень.

Основними джерелами інформації щодо фінансового стану є бухгалтерська (фінансова) та статистична та інша звітність, яка ґрунтується на даних з бухгалтерського обліку. Згідно Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, не є конфіденційною інформацією та не належить до інформації з обмеженим доступом, крім випадків, передбачених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. [5]

Найважливіший показник фінансової діяльності підприємства – його прибуток, який характеризують абсолютні та відносні показники. Абсолютний показник – сума прибутку у грошовому відображенні. Відносний показник – це рівень рентабельності діяльності підприємства. [6]

Прибуток – це частина чистого доходу, який отримує підприємство після реалізації продукції як винагороду за вкладений капітал і ризик підприємницької діяльності. Кількісно він становить різницю між сукупними доходами (після сплати податку на додану вартість, акцизного збору та інших відрахувань із виручки в бюджетні і небюджетні фонди) і сукупними витратами звітного періоду. Обсяг прибутку, рівень рентабельності залежать від виробничої, постачальницької, маркетингової, інвестиційної й фінансової діяльності підприємства. Тому ці показники характеризують усі сторони господарської діяльності підприємства.

Рентабельність – відносний показник економічної ефективності. Рентабельність комплексно відображає ступінь ефективності використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів, а також природних багатств. Чим вищі показники рентабельності, тим результативніше використовуються ресурси підприємства. Показники рентабельності служать інструментом управління в інвестиційній, інноваційній, кадровій, ціновій, виробничій і маркетинговій стратегії підприємства. [4]

Слід зазначити, що виявлення господарських резервів є одним із основних завдань економічного аналізу. Виявлення резервів підприємства є важливою ділянкою роботи, необхідною в першу чергу для обґрунтованого планування діяльності, своєчасного виконання і перевиконання планів, підвищення ефективності роботи підприємства. В процесі виявлення резервів підприємства слід брати до уваги основні принципи, що допоможуть в їх пошуку.

В теорії та практичній діяльності господарських суб'єктів існує певна методика виявлення, вимірювання, оцінки та мобілізації резервів, що включає такі складові:

- визначення робіт з виявлення напрямів пошуку резервів;
- методи і способи вимірювання виявлених резервів;
- оцінка загального розміру резервів;
- заходи щодо практичної реалізації резервів. [6]

Ефективність функціонування підприємства в сучасному конкурентному середовищі, добробут його власників та працівників залежать не лише від обсягу створеного прибутку, а й від оптимізації напрямів його розподілу. При необґрунтованому розподілі створеного прибутку підприємство може втратити вже досягнуті позиції на ринку, що в подальшому спричинить погіршення перспектив його розвитку, згенерує внутрішні негативні тенденції у фінансово-господарській діяльності. Для уникнення цих проблем і забезпечення гармонізації інтересів

суб'єктів бізнесу, працівників, власників та держави необхідним є ефективне управління розподілом прибутку підприємства.

Виявлення резервів на етапі аналізу фінансового стану підприємства супроводжується необхідністю дослідження структури капіталу, структури активів та зобов'язань.

Для стабільного функціонування виробничого процесу та реалізації продукції кожне підприємство повинно мати у своєму розпорядженні як оборотні виробничі фонди, так і фонди обігу. Тому на момент запуску діяльності воно потребує такого обсягу фінансових ресурсів у складі статутного капіталу, який дозволить забезпечити придбання необхідних матеріальних оборотних фондів та буде достатнім для підтримки виробничого процесу й збуту продукції. Грошові кошти, що спрямовуються на фінансування оборотних виробничих фондів і фондів обігу, складають обігові кошти підприємства.

Об'єднання цих фондів в єдину категорію обігових коштів пояснюється їхньою економічною сутністю, адже вони забезпечують безперервність процесу відтворення. В ході господарської діяльності вони проходять всі стадії від закупівлі ресурсів до реалізації продукції. Фінансовий результат підприємства значною мірою залежить від ефективності вкладення фінансових ресурсів у його оборотні активи та продуктивності їх використання.

Оборотний капітал (обігові кошти) являє собою сукупність грошових коштів, що використовуються підприємством для підтримки безперервності виробництва і реалізації товарів або послуг. Оборотні активи – це активи підприємства, призначені для продажу або використання протягом одного операційного циклу чи не більше дванадцяти місяців з моменту складання балансу.

Обігові кошти покривають поточні фінансові потреби підприємства. Їх важлива особливість полягає в тому, що при нормальному функціонуванні вони не залишають виробничий цикл, а лише змінюють свою форму, авансуючись у різні

категорії витрат підприємства. Ефективність їх використання впливає на ритмічність і стабільність господарської діяльності.

Структура обігових коштів відображає співвідношення між різними складовими цих коштів у загальному обсязі ресурсів підприємства. Вона варіюється залежно від галузевої специфіки. Для оптимальної організації фінансової діяльності підприємству необхідно визначити найбільш ефективний склад і структуру обігових коштів. Формування обігових коштів базується на кількох основних принципах:

- самостійне управління власними обіговими коштами;
- нормування потреби в обігових коштах;
- залучення раціональних джерел фінансування;
- контроль та оцінка ефективності використання обігових коштів для прискорення їх оборотності.

Джерелами формування обігових коштів можуть бути як власні, так і позикові ресурси. Власні кошти мають ключове значення для фінансової незалежності підприємства, оскільки забезпечують стабільність господарської діяльності та дозволяють самостійно приймати управлінські рішення. Водночас залучення кредитних ресурсів сприяє зменшенню потреби в обігових коштах та стимулює підприємство до їх ефективного використання.

Процес формування власних обігових коштів відбувається під час створення підприємства, коли формується його статутний капітал. Джерела формування цих коштів схожі з джерелами фінансування основних засобів: акціонерний капітал, пайові внески, стійкі пасиви, бюджетні асигнування.

Величина та співвідношення власних і залучених обігових коштів визначають такі важливі характеристики підприємства, як:

- рівень його фінансової стійкості;
- позицію на ринку капіталу;
- потенціал залучення додаткових ресурсів шляхом випуску цінних паперів.

Оборотність обігових коштів – це ключовий показник ефективності їхнього використання, що визначається періодом, за який авансовані фінансові ресурси проходять повний кругообіг. Швидкість оборотності безпосередньо впливає на фінансові результати підприємства: чим коротший цикл обороту, тим більше продукції може бути виготовлено та реалізовано за однаковий період часу.

Норма обігових коштів відображає співвідношення між необхідними запасами матеріальних ресурсів (сировина, паливо, незавершене виробництво тощо) та ключовими показниками діяльності підприємства. Вона може виражатися в днях, відсотках або грошових одиницях та використовується для розрахунку нормативів обігових коштів.

Норматив обігових коштів – це грошовий еквівалент мінімального залишку товарно-матеріальних цінностей і витрат, необхідний для стабільного функціонування підприємства. Визначення нормативів здійснюється окремо для кожного виду обігових коштів та в цілому по підприємству. [7]

Основними методами нормування обігових коштів є:

- Метод прямого рахунку – базується на визначенні норм і нормативів обігових коштів для окремих категорій ресурсів з урахуванням специфіки їх використання, умов постачання, організації виробництва та збуту. Вважається найбільш точним методом.

- Статистично-аналітичний метод – передбачає розрахунок нормативу обігових коштів на основі їх середніх фактичних залишків за минулі періоди з коригуванням на неліквідні активи. Метод не враховує майбутніх змін у діяльності підприємства, що може знижувати точність прогнозів.

- Метод коефіцієнтів (економічний метод) – визначає норматив обігових коштів як пропорційне співвідношення між темпами зростання виробництва і величиною обігових коштів у базовому періоді. Застосовується для довгострокового планування. [7]

1.3. Основні методи визначення резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

Ефективне використання фінансових ресурсів є ключовою умовою стабільного функціонування підприємства. Оптимізація фінансових потоків, управління капіталом та підвищення рентабельності дозволяють підвищити стійкість бізнесу та забезпечити його конкурентоспроможність. Для виявлення можливих резервів підвищення ефективності використовуються різні методи, серед яких факторний аналіз, GAP-аналіз, порівняльний аналіз, прогнозні моделі та методи управління фінансовими ризиками. Кожен із цих методів має свої особливості та застосовується залежно від цілей аналізу, фінансового стану підприємства та доступності відповідних даних.

Факторний аналіз є одним із найважливіших методів оцінки резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Він дозволяє виявити вплив окремих чинників на кінцеві фінансові показники підприємства. Основою цього підходу є використання адитивних або мультиплікативних моделей, що допомагають визначити вплив змінних на такі показники, як рентабельність, фінансова стійкість та ліквідність. Наприклад, для оцінки ефективності використання капіталу можна застосувати модель DuPont, що розкладає рентабельність власного капіталу (ROE) на складові: рентабельність продажів, оборотність активів та фінансовий леверидж.

Крім того, факторний аналіз може застосовуватися для оцінки впливу зміни структури капіталу на рівень фінансової стійкості підприємства. Наприклад, збільшення частки власного капіталу у фінансуванні активів може знизити фінансові ризики, але при цьому зменшити рентабельність власного капіталу. У свою чергу, збільшення частки позикового капіталу може підвищити рентабельність власних коштів, але водночас зростає ризик неплатоспроможності.

Таким чином, аналіз факторів дозволяє визначити оптимальний баланс між ризиком та прибутковістю.

GAP-аналіз використовується для визначення розривів між фактичними та потенційно можливими показниками ефективності. Метод передбачає порівняння поточних фінансових коефіцієнтів із нормативними, середньогалузевими або з найкращими результатами самого підприємства у попередні періоди. Таким чином, можна визначити, які аспекти фінансової діяльності мають найбільший потенціал для покращення.

GAP-аналіз дозволяє виявити невикористані можливості підприємства. Наприклад, якщо середній рівень рентабельності активів у галузі становить 12%, а у підприємства – 9%, то розрив у 3% може бути резервом для покращення фінансових показників. Це може бути досягнуто за рахунок підвищення ефективності використання активів, зниження витрат або оптимізації цінової політики. Аналіз розривів також застосовується для оцінки ліквідності, фінансової стійкості, оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості.

Аналіз грошових потоків є важливим методом оцінки ефективності використання фінансових ресурсів. Він спрямований на оцінку розподілу та використання фінансових ресурсів у підприємстві. Аналіз операційного, інвестиційного та фінансового потоків дозволяє виявити проблеми з ліквідністю, оптимізувати структуру витрат та покращити управління оборотними коштами.

При аналізі операційного грошового потоку оцінюється здатність підприємства генерувати грошові кошти від основної діяльності. Низький рівень операційного потоку може свідчити про проблеми з продажами, високі виробничі витрати або неефективне управління дебіторською заборгованістю. Наприклад, якщо підприємство має значну дебіторську заборгованість, це може спричинити касові розриви, що, у свою чергу, призведе до необхідності залучення додаткового фінансування.

Аналіз інвестиційного грошового потоку дозволяє оцінити доцільність вкладення коштів у нові активи. Негативне значення цього потоку може бути прийнятним, якщо воно спрямоване на перспективні проєкти з високою майбутньою віддачею. Водночас, якщо підприємство постійно інвестує у неприбуткові активи, це може стати причиною фінансових труднощів.

Фінансовий грошовий потік аналізує рух коштів, пов'язаний із залученням позикового капіталу, виплатою дивідендів, викупом акцій. Баланс між притоками та відтоками фінансових ресурсів допомагає оцінити стратегію фінансування підприємства.

Порівняльний аналіз може здійснюватися за двома напрямками: порівняння показників підприємства з конкурентами або з власними фінансовими результатами за попередні роки. Внутрішній аналіз дозволяє визначити резерви, виходячи з історичних даних компанії, а зовнішній – оцінити потенціал покращення ефективності, орієнтуючись на передові практики галузі.

Прогнозні моделі застосовуються для оцінки потенційних змін у фінансових показниках підприємства. Зокрема, моделі фінансового планування (бюджетування, сценарний аналіз) дозволяють оцінити можливі наслідки запровадження різних управлінських рішень та визначити оптимальні шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Отже, застосування комплексного підходу до аналізу фінансових ресурсів дозволяє визначити ключові резерви для їх ефективного використання. Використання зазначених методів сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства та забезпеченню його конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі. [8]

Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання зумовлює потребу у ґрунтовному вивченні питань фінансування, зокрема процесів формування та ефективного використання фінансових ресурсів, які є основою фінансового забезпечення їхньої діяльності. Актуальності набувають дослідження процесів

управління фінансовими ресурсами підприємств, особливо наукових підходів до їх класифікації, що сприяє оптимізації джерел формування та підвищенню ефективності використання у фінансово-господарській діяльності підприємницьких структур. [9]

Висновки до розділу 1

У ході дослідження було встановлено, що фінансові ресурси підприємства є основою його стабільного функціонування та розвитку. Вони формуються за рахунок власних і залучених джерел та використовуються для фінансування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Раціональне управління фінансовими ресурсами дозволяє підприємству забезпечувати фінансову стійкість, конкурентоспроможність і довгострокову ефективність.

Важливим аспектом ефективного функціонування підприємства є оптимальне управління прибутком та його розподілом. Від цього залежить не лише фінансова стійкість, а й можливість інвестування у розширення виробництва, інноваційні проєкти та підвищення конкурентоспроможності.

Таким чином, фінансові ресурси та їхнє управління відіграють критичну роль у забезпеченні стабільного розвитку підприємства. Ефективне використання фінансових інструментів дозволяє підприємству не лише підтримувати свою діяльність, а й знаходити нові можливості для зростання, підвищення прибутковості та посилення своїх позицій на ринку.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

2.1. Загальна характеристика діяльності та стратегічні цілі розвитку підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

Підприємство ПАТ Інтерпайп НТЗ належить до української промислової групи компаній ІНТЕРПАЙП, яка спеціалізується на виробництві та експорту трубної й залізничної продукції, посідаючи одне з перших місць у Європі серед виробників безшовних труб та входячи до п'ятірки світових лідерів з випуску залізничних коліс.

Структура групи охоплює три ключові виробничі напрямки — сталевий, трубний і залізничний, що забезпечує повний цикл виробництва: від обробки сировини до постачання готової продукції. Така вертикальна інтеграція надає ІНТЕРПАЙПу сильну конкурентну перевагу, дозволяючи контролювати якість на всіх етапах і знижувати викиди CO₂ завдяки власному сталеплавильному виробництву. Це суттєво скорочує «вуглецевий слід» продукції та відповідає сучасним вимогам сталого розвитку. Залізнична продукція реалізується у більш ніж 80 країн світу через мережу торгових офісів, які знаходяться на ринках Європи, Північної Америки, Близького Сходу, та представлена під брендом KLM.

Стратегія групи Інтерпайп полягає у максимальній диверсифікації продажів та ринків збуту. Що є обґрунтованим підходом, враховуючи що 75% обсягів виробленої залізничної продукції експортується, а залежність від кон'юнктури зовнішнього ринку потребує мінімізації чисельних ризиків, пов'язаних з високою конкуренцією. Однак забезпечення стабільного процесу виконання поставлених цілей потребує постійних інвестицій у новітнє обладнання та розробку унікальних продуктів. За останнє десятиліття загальні капітальні інвестиції Інтерпайпу в

оновлення та модернізацію виробництва перевищили 1 мільярд доларів. Інвестиції були спрямовані на відмову від мартенівського виробництва та запуск інноваційного електросталеплавильного комплексу «Інтерпайп Сталь». До цілей компанії також належать: збільшення частки на ринках залізничних коліс для швидкісного пасажирського сполучення, а також сприяння зеленій металургії. Побудова нових потужностей дала змогу компанії скоротити викиди CO₂ у 10 разів, а використання природного газу у 8 разів. [10]

Виробничий комплекс складається з 5 заводів на території Дніпропетровської області, на яких працює понад 9 500 співробітників. Заводи становлять цілісну структуру виробничих дивізіонів. До дивізіону з виробництва сталі належить завод Інтерпайп Сталь, який є найновішим серед заводів компанії, а також одне з найбільших підприємств із заготівлі металобрухту в Україні - Інтерпайп Втормет. Це підприємство проводить демонтаж та закупівлю металобрухту, яке в подальшому забезпечує сировиною електросталеплавильний комплекс Інтерпайп Сталь. До трубного дивізіону належать промислові комплекси Інтерпайп НМТЗ, Інтерпайп Ніко Тьюб (м. Дніпро), Інтерпайп Ніко Тьюб (м. Нікополь). До третього дивізіону, який відповідає за залізничну продукцію, належить підприємство Інтерпайп НТЗ. [10]

ПАТ Інтерпайп НТЗ є багатoproфільним підприємством, основною діяльністю якого є виробництво залізничної продукції для рухомого складу та локомотивів грузового та пасажирського составів. Це провідне підприємство є єдиним виробником суцільнокатаних колів в Україні та найбільшим виробником та постачальником залізничної продукції в південно-східній частині Європи. В 2023 році на підприємстві середня кількість працівників складала 1814 чоловік, тоді як в 2022 році 2125.

Підприємство функціонує в умовах невизначеності внутрішнього операційного середовища та тенденцій глобального ринку, які визначають стратегічні перспективи розвитку галузі. Металургійна промисловість України є

стратегічним сектором економіки, який станом на 2024 рік становить 7.2% ВВП та забезпечує робочими місцями 98 тисяч працівників. Починаючи з періоду здобуття Україною незалежності, розвиток галузі мав нерівномірну динаміку. Найвищі обсяги виробництва галузі спостерігалися в період 2002 по 2007 роки. В цей період спостерігалось стабільне зростання виробництва сталі, чавуну та прокату, що зумовлено зростаючим глобальним попитом та високою конкурентоспроможністю українського комплексу. Висока забезпеченість сировинною базою у вигляді вугілля, залізної руди, широка доступність до ринків реалізації були основними стимулюючими факторами зростаючого тренду. За 2007 рік виробництво досягло рекордного національного обсягу виробництва: сталь – 43.7 млн т, чавуну – 35.7 млн т, прокату 25.10 млн т. [11]. В період 2010-2012 відбувалось часткове відновлення обсягів, що відображено на рис. 2.1.

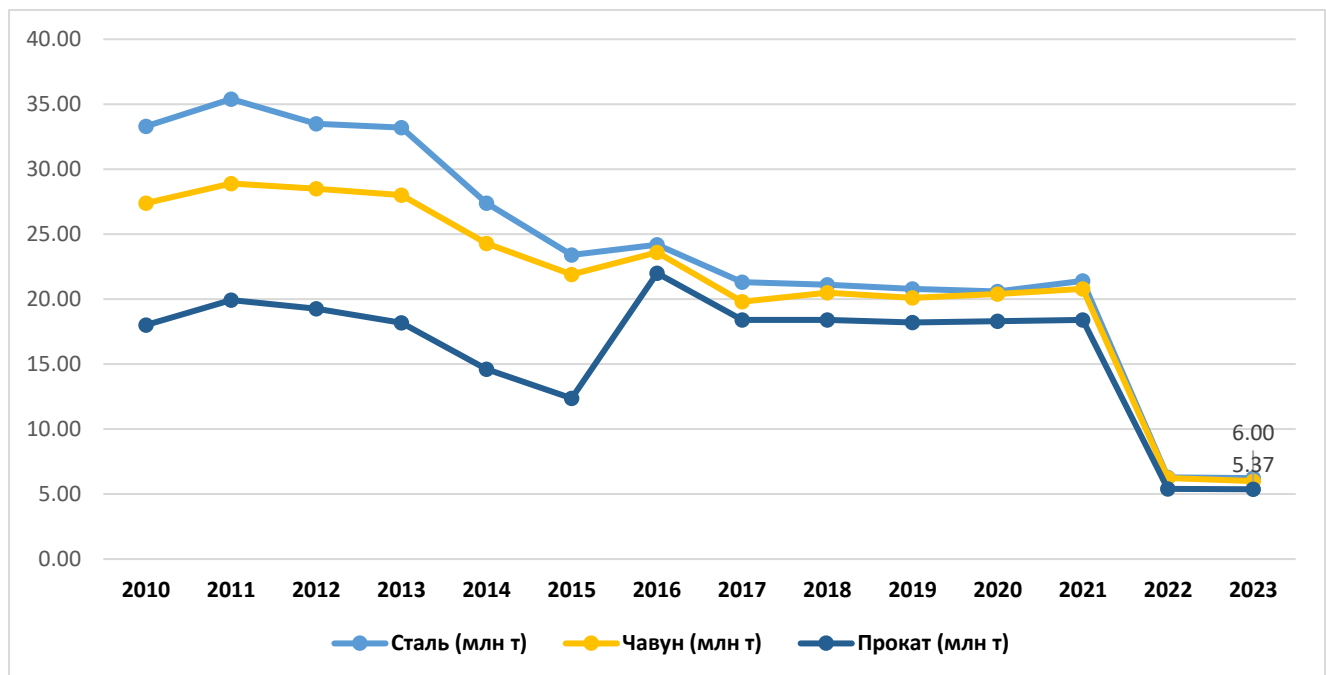

Рис. 2.1 – Динаміка обсягів виробництва металургійної продукції в Україні за 2010-2023 рр., млн. т.

Однак з 2022 року металургійна галузь зазнала катастрофічних наслідків від повномасштабного вторгнення. Сукупний вплив таких наслідків як: втрата

традиційних логістичних шляхів, сировинної бази та руйнування інфраструктури, зокрема знищення та захоплення металургійних комбінатів імені Ілліча та Азовсталь, які становили значну частку ринку, призвели до скорочення ринку на близько 70%. За 2023 рік обсяги виробництва сталі склали 6.23 млн т зі скороченням (-1.1%) порівняно з 2022 роком, чавуну - 6 млн т (-3.7%), прокату – 5.37 млн т (-0.6%). Виникає критична потреба в реструктуризації галузі, що потребує комплексних заходів стимулювання з боку держави та спонсорів.

Наразі металургійна галузь України представлена трьома основними металургійними підприємствами, які інтегровані в повний ланцюг виробництва від видобутку сировини до випуску готової продукції. До них належать «АрселорМіттал Кривий Ріг» - підприємство є частиною міжнародної корпорації АрселорМіттал, з повним металургійним циклом, включаючи коксохімічне виробництво та гірничодобувне виробництво. Воно спеціалізується у виробництві сталевого прокату, зокрема частка підприємства у металургійні галузі України становить 15.5% виробництва сталі, 26% - чавуну, 17% - прокату. «Метінвест» є вертикально інтегрованою гірничо-металургійною компанією, до складу якої входять гірничодобувні підприємства, металургійні підприємства, найбільшим з яких є діючий МК «Запоріжсталь». Частка Метінвесту становить 73.8% виробництва сталі та чавуну, (з них 43% - МК Запоріжсталь). Третім є «Інтерпайп», який становить 10.6% українського ринку виробництва сталі. Відмінною характеристикою виробництва на підприємстві «Інтерпайп» є залежність виробничого процесу не від гірничодобувної сировини, а металобрухту. Ця складова стала однією з конкурентних переваг в умовах повномасштабного вторгнення. Найбільшого впливу від бойових дій зазнала група Метінвест, яка втратила потужності в містах Маріуполь та Авдіївка. Крім того неможливість видобутку та транспортування вугілля, в тому числі коксового, значно вплинуло на підприємства, які застосовують доменні печі у виробництві.

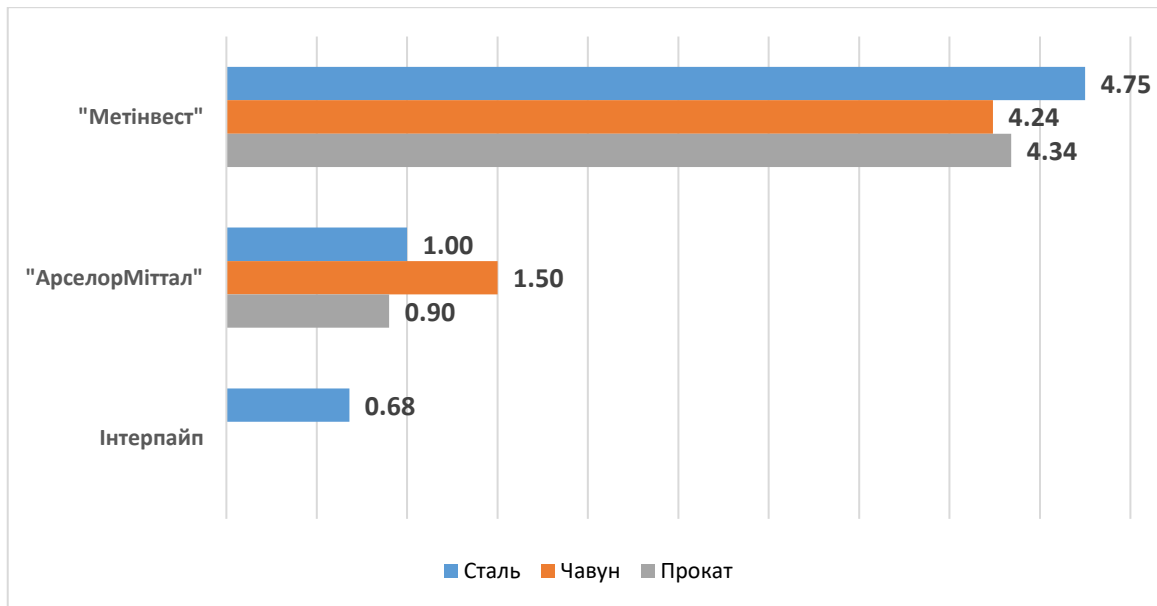

Рис. 2.2 – Обсяги виробництва металургійної продукції найбільшими підприємствами за 2023 рік, млн т.

Початок повномасштабної війни у 2022 році став серйозним ударом по металургійному експорту України вцілому. Сукупність дестабілізаційних чинників — від зупинки виробництв у зонах бойових дій до руйнування логістичних ланцюгів — спричинила різке скорочення обсягів постачання за кордон. На тлі загальної невизначеності багато країн-імпортерів почали активно шукати альтернативні джерела металопродукції, що зумовило істотне падіння українського експорту. Це мало негативний вплив як на фінансові результати підприємств галузі, так і на загальну економічну ситуацію в країні, адже металургійна галузь є важливою складовою інших стратегічно важливих секторів економіки, таких як машинобудування та будівництво. Металургійний сектор продовжує зазнавати вплив викликів, серед яких:

- високі тарифи на електроенергію. Внаслідок бойових дій було зруйновано 70% потужностей енергетичної системи України, що призвело до імпорту більшості електроенергії з країн Європи. За період повномасштабного вторгнення ціни на електроенергію подвоїлися, вплинувши суттєво на конкурентоспроможність українського експорту металургійної продукції через зростання собівартості;

- нестача робочої сили. До 20% працівників металургійної галузі України було мобілізовано, що зумовлює відчутний дефіцит кваліфікованих кадрів;
- зростання логістичних тарифів. Через обмеженість логістичних морських шляхів та відсутність авіа транспортування, перевезення вантажів здійснюється переважно залізничним та автотранспортом. Однак зростання залізничних тарифів є суттєвим викликом для підприємств та формуванню конкурентоспроможної ціни продукції;
- обмеженість сировинної бази. У січні 2025 року було призупинено видобуток коксівного вугілля в місті Покровськ, частка якого становила близько 66% внутрішнього ринку.[12]

Металургійні компанії активно розглядають шляхи реструктуризації ринку з метою протистояти викликам. Розглядаються можливості генерації дешевої електроенергії завдяки відновлювальним джерелам, а також процес зеленої металургії, яка не передбачає використання мартенівських печей. Вона ґрунтується на використанні електрозварювальних печей, які використовують в якості сировини металобрухт замість руди. Це ще одна конкурентна перевага «Інтерпайпу», яка визначає його як лідер великообіцяючої ніші.

2.2. Оцінка майнового та фінансового стану підприємства

Підприємство здійснює господарську діяльність відповідно до власних амбіцій та визначеним цілям стратегічного розвитку. В залежності від визначеного стратегічного бачення підприємство обирає необхідні інструменти та підходи, які будуть сприяти досягненню поставлених цілей при цьому набір таких інструментів має бути оптимальним та реалістичним.

Підприємство Інтерпайп НТЗ має пріоритетні напрямки розвитку, які включають диверсифікацію продажів та ринків збуту; збільшення власної частки на ринках залізничних коліс для швидкісного пасажирського сполучення; сприяння трендам зеленої металургії.

Досягнення визначених цілей залежить від взаємопов'язаних етапів оновлення та модернізації існуючих основних засобів та обладнання, які слугують базою для можливого розширення обсягів виробництва, що в свою чергу створює передумови для розширення асортименту продукції, яка задовольняє глобальний попит з урахуванням дотримання необхідних принципів сталого зростання. Важливо враховувати умови операційного середовища та пов'язаних ризиків. Це вимагає ефективного використання фінансових ресурсів, що полягає в достатньому забезпеченні ними кожного з етапів та має бути спрямоване на всебічне сприяння досягненню цілей підприємства.

Для того, щоб проаналізувати ефективність використання фінансових ресурсів, потрібно мати розуміння про поточний фінансовий стан підприємства. Це дасть можливість визначити пріоритетні напрямки покращення діяльності. На момент створення підприємства та в процесі його діяльності у власності підприємства виникають матеріальні та фінансові ресурси, нерухомість, цінні папери, товарні знаки і ділова репутація, що є активами. Різні за призначенням та формою вони мають єдину кінцеву мету – отримати економічну вигоду в майбутньому від їх використання. Для досліджуваного підприємства важливим є висока забезпеченість активами, достатність яких гарантує стабільне ведення операційної діяльності.

В процесі аналізу майна підприємства було використано прийоми горизонтального, вертикального, коефіцієнтного та порівняльного аналізу, що дозволяє охопити комплексно структурно-динамічну характеристику балансу.

Станом на 2024 рік структура активів балансу складається на 86.9% оборотних активів та на 13.1% необоротних (рис. 2.3). Загальна вартість балансу підприємства за звітний період становила 23 708 млн грн. Вартість балансу стабільно зростає з 2021 року, коли він становив 17 779 млн грн, крім того у порівнянні з 2022 роком баланс продемонстрував зростання на 19% за рахунок зростання оборотних активів на 25% та скорочення необоротних на -9%. Це може

вказувати на нарощування виробництва з однієї точки зору, однак важливо зрозуміти за рахунок яких статей відбулося це зростання.

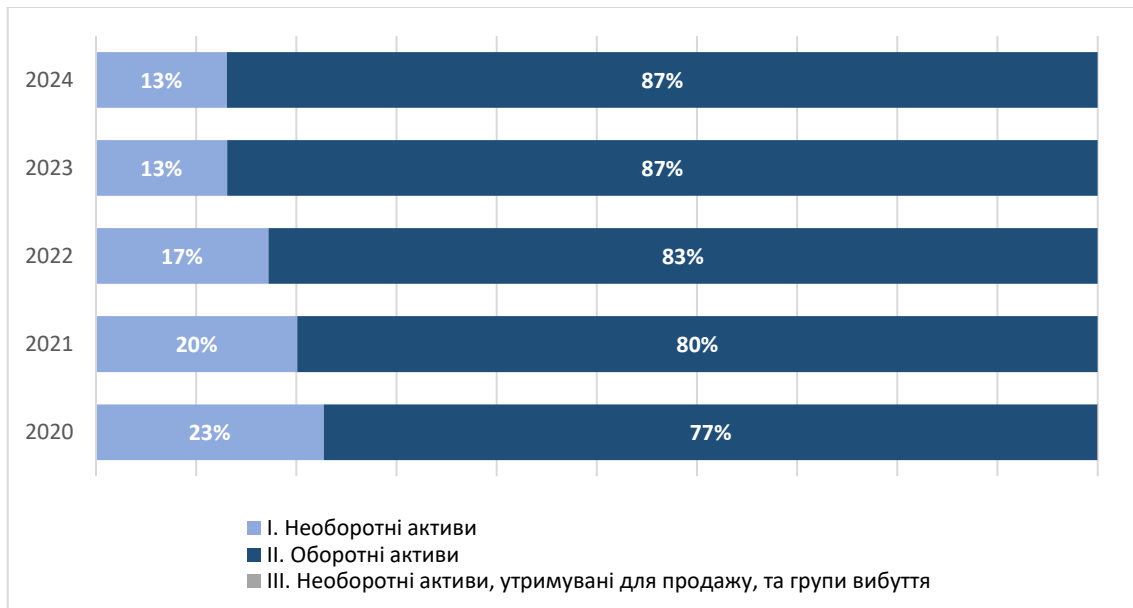

Рис. 2.3 – Структура активів балансу підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр.

Оборотні активи за звітний період становлять 20 606 млн грн та складаються переважно з поточної дебіторської заборгованості (93.3%), запасів (5.3%), грошей та еквівалентів (1.4%). Варто приділити окрему увагу складовим дебіторської заборгованості, враховуючи значно переважаючу частку та неоднозначність впливу на економічну ефективність підприємства її складових в певних умовах. Зростання дебіторської заборгованості може вказувати на створення більш лояльних умов для контрагентів, зокрема через розширення ринків збуту та прагнення підприємства збільшити клієнтську базу, однак в таких умовах критично постає питання щодо оцінки ризиків виникнення простроченої та безнадійної заборгованості. Поточна дебіторська заборгованість підприємства Інтерпайп складається з дебіторської заборгованості за продукцію, яка становить 76.2% від вартості оборотних активів, 14.9% - з іншої дебіторської заборгованості, 5.5% - за 1.9% - за розрахунками з бюджетом. Важливо зазначити, що вартість дебіторської заборгованості зросла

саме в період повномасштабного вторгнення (на 58% в 2024 порівняно з 2021 роком). Однак станом на кінець 2024 року частка простроченої дебіторської заборгованості становить 98%, з них 54.3% мають прострочений термін більше 365 днів.

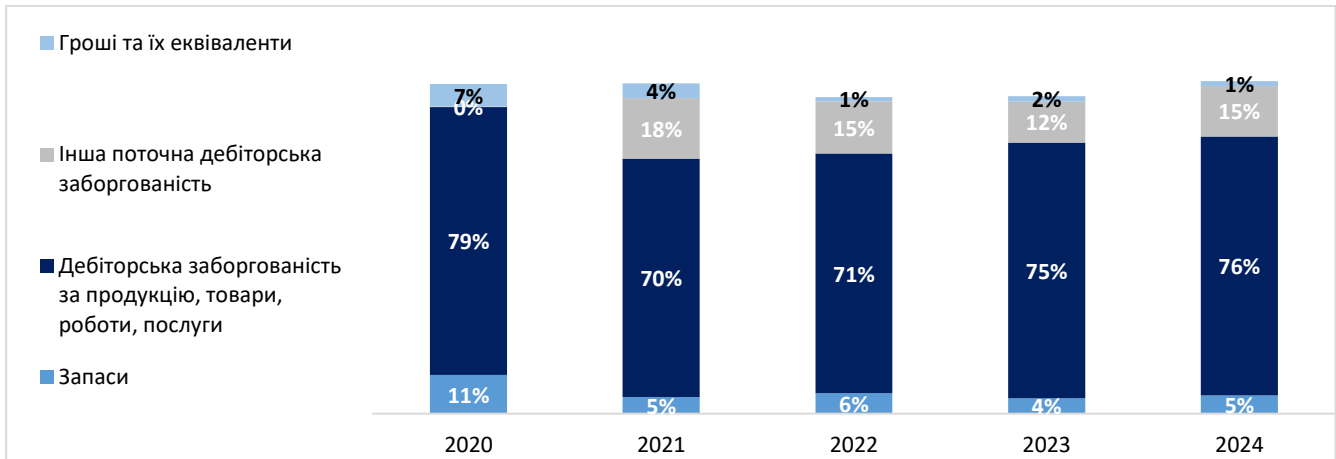

Рис. 2.4 – Структура оборотних активів балансу підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр.

Приріст запасів відбувся з 693.4 млн грн з 2021 до 1 099 млн в 2024 році (58% за відповідний період). Для оцінки економічно ефективного управління запасами доцільно використати коефіцієнт накопичення запасів, який характеризує рівень мобільності запасів і за ним можна побачити суттєві порушення у ланцюгах постачання. В 2022 році значення коефіцієнта становить 0.82: запаси склалися переважно з товарів (53.5% в структурі запасів), що може пояснюватись можливим прагненням управлінського складу підприємства забезпечити виробництво необхідними для продовження діяльності товарами допоки ситуація не бути більш передбачуваною або накопиченням товарів на складі без можливості їх реалізації в операційному циклі. Однак в наступних 2023 та 2024 роках відбулося зменшення запасів за рахунок зниження запасів готової продукції та НЗВ, а більшість вартості запасів становили виробничі запаси (63.1% в структурі запасів за 2024 рік), та незавершене виробництво (28.7%), що відповідно кратно збільшило значення

показнику. За 2023 рік значення коефіцієнту становить 14.89, а в 2024 році – 11.19. Це вказує на появу надлишкових обсягів запасів.

Ще одним показником, який вказує, що підприємство відчуло вплив кризового становища та звернулося до антикризових заходів є скорочення на -46% в 2024 порівняно з 2021 роком статті грошей та еквівалентів, що пояснюється бажанням забезпечити власні високоліквідні активи від інфляційного впливу в нестабільному середовищі.

Баланс характеризується високою мобільністю активів. Однак одночасно помітна потреба в оновленні основних засобів. В 2021 році відбулося скорочення їх вартості на -47% до 3 453 млн грн. На 31 грудня 2021 року підприємство здійснило загальну переоцінку основних засобів з метою узгодження їх залишкової вартості з актуальними ринковими цінами. Такий крок був спрямований на забезпечення більш об'єктивного й точного відображення фінансового стану підприємства у консолідованій звітності. З того моменту на підприємстві відбулися несуттєві зміни в структурі необоротних активів та спостерігається поступове зростання зносу. Для розширення промислових потужностей підприємство потребує в оновленні та нарощуванні промислових потужностей. Однак це вимагає значних капіталовкладень та сприятливого операційного середовища та умов зовнішньої торгівлі.

Капітал підприємства станом на 2024 рік складається на 78% з залученого капіталу (включаючи 66.8% поточних зобов'язань та 12% довгострокових зобов'язань) та на 21.2% з власного капіталу (рис. 2.5). Аналогічно до аналізу структури активів, джерела фінансування розглядаються в першу чергу як реакцію підприємства на вплив кризового періоду. Поточні зобов'язання становлять найбільшу частку, їх вартість становить 15 843 млн грн в 2024 році, що на 9% більше за попередній період. Зростання кредиторської заборгованості має бути економічно обґрунтованим та супроводжуватися пропорційною віддачею у вигляді зростання обсягів виробництва та відповідно виручки та дотримання умов договорів.

Заборгованість за кредитами сплачується в повному розмірі та у встановлені терміни. В 2024 році підприємство сплачує кредит у розмірі 587 млн грн АТ «Укргазбанк» та має намір погасити його до 13.12.2025.

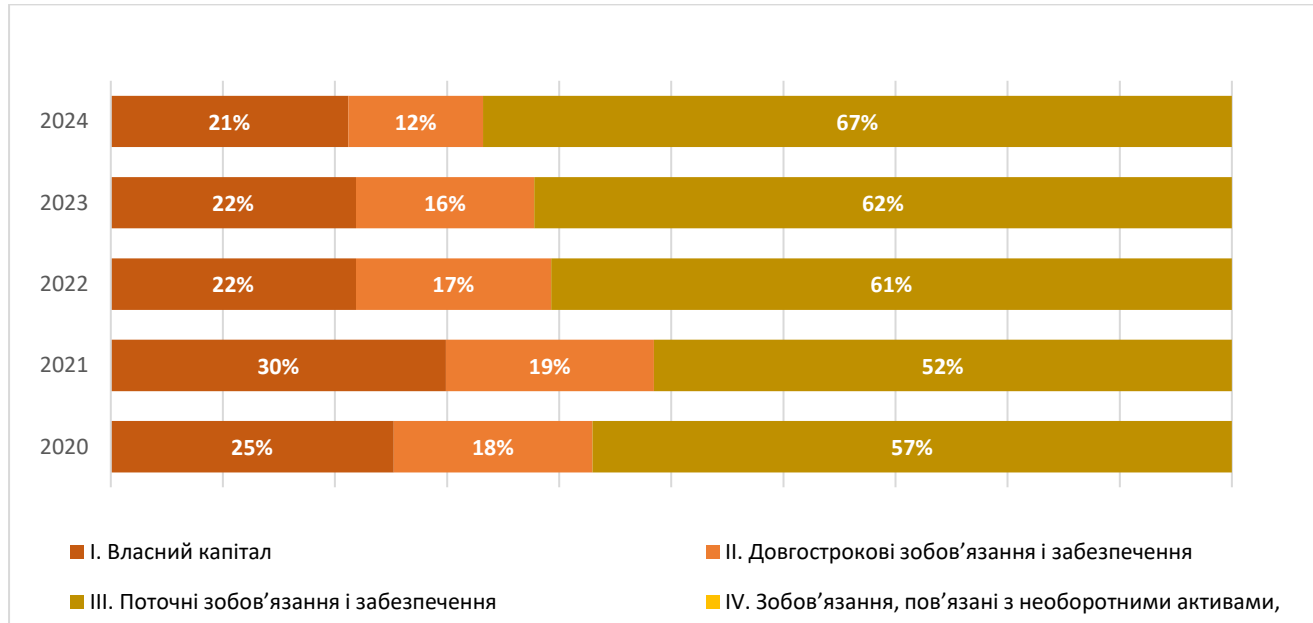

Рис. 2.5 – Структура пасивів балансу підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр.

Порівнюючи дані за 2024 рік з базовим для порівняльного аналізу - першим роком до повномасштабного вторгнення, важливо виділити найбільш помітні зміни, які характеризують принцип реагування підприємства. В першу чергу увагу привертає зниження частки власного капіталу в структурі джерел фінансування з 29.9% в 2021 році з вартістю 5 316 млн грн, до 21.2% в 2024 році вартістю 5 023 млн грн. Зниження частки відбулося за рахунок скорочення капіталу в дооцінках. Капітал у дооцінках на підприємстві формується за рахунок резерву переоцінки основних засобів, які обліковуються за переоціненою вартістю. Останню оцінку здійснено станом на 31 грудня 2021 року. Інтерпайп регулярно переносить суми з іншого додаткового капіталу до нерозподіленого прибутку, якщо існує різниця між амортизацією, нарахованою за переоціненою балансовою вартістю, та амортизацією за первісною вартістю активу. У разі вибуття активу відповідна

частина іншого додаткового капіталу також включається до складу нерозподіленого прибутку. Тому близько 78% власного капіталу становить нерозподілений прибуток, тоді як в 2021 році відповідна частка становила 70.6%.

Результативність управління активами підприємства відображається першочерговою очікуваною вигодою у вигляді зростання прибутковості внаслідок їх використання або застосування в процесі діяльності. Відповідно достатня забезпеченість підприємства активами для провадження діяльності описує здатність підприємства генерувати дохід. Першочерговим кроком є оцінка забезпеченості активів фінансовими ресурсами для їх стабільної роботи.

Для характеристики наявності джерел фінансування запасів виділяють три основних показники.

1. Наявність власних коштів (В) – визначається як різниця між власним капіталом та необоротними активами підприємства.

2. Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал) (ВД) – визначається збільшенням попереднього показника на суму довгострокових зобов'язань (ДЗ).

3. Наявність загальних коштів (ЗК) – фінансування запасів визначається збільшенням попереднього показника на суму короткострокових кредитів банків (КК).

Запаси підприємства на кінець 2024 року становили 1 099 089 тис. грн. Порівняння запасів із джерелами їхнього фінансування дозволяє розрахувати три показники

1. Надлишок (+) або дефіцит (–) власних коштів (ФВ):

$$\text{ФВ} = \text{В} - \text{Зп}$$

$$\text{ФВ} = 1\,922\,091 - 1\,099\,089 = 823\,002 \text{ тис грн}$$

2. Надлишок (+) чи дефіцит (–) власних та довгострокових позикових коштів (ФВД):

$$\text{ФВД} = \text{ВД} - \text{Зп}$$

$$\text{ФВД} = 4\,771\,846 - 1\,099\,089 = 3\,672\,757 \text{ тис грн}$$

3. Надлишок (+) чи дефіцит (–) загальних коштів (ФЗК):

$$\text{ФЗК} = \text{ЗК} - \text{Зп}$$

$$\text{ФЗК} = 20\,606\,678 - 1\,099\,089 = 19\,507\,589 \text{ тис грн}$$

Результати розрахунків зображено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз фінансової стійкості підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2024 рік, тис грн

Види джерел формування оборотних коштів	Джерела формування оборотних коштів		Запаси (З), тис грн	Недостатня величина джерел формування оборотних коштів	
	Умовне позначення	Значення, тис грн		Умовне позначення	Значення, тис грн
Наявні власні кошти	В	1 922 091	1 099 089	ФВ	823 002
Власні і довгострокові позичені джерела фінансування	ВД	4 771 846	1 099 089	ФВД	3 672 757
Загальна величина основних джерел фінансування	ЗК	20 606 678	1 099 089	ФЗК	19 507 589

Таким чином, сильними сторонами структури пасивів ПАТ «Інтерпайп НТЗ» є збереження частки власного капіталу на стабільному рівні, дотримання нормативів щодо резервного капіталу, а також доступ до довгострокового фінансування зі стабільною виплатою заборгованості. Водночас слабкими сторонами є надмірна наростання боргового навантаження та концентрація кредиторської заборгованості в окремих статтях, що вимагає посилення контролю за платоспроможністю підприємства, ефективністю боргової політики та

оптимізацією структури пасивів. Окрім того висока частка простроченої дебіторської заборгованості створює ризики для ліквідності підприємства, які проявляються у вигляді викривлень в стандартних підходах до аналізу ліквідності.

Аналіз ліквідності та платоспроможності слід розглядати як дві підсистеми єдиної інтегрованої оцінки, що має на меті не лише визначення здатності підприємства погашати поточні зобов'язання, а й оцінку можливостей до залучення додаткового фінансування, інвестування та стратегічного розвитку. Таким чином, дана система поєднує задачі ліквідності, платоспроможності та кредитоспроможності, які розглядають як короткостроковий термін, так і перспективний орієнтир. У практиці аналізу доцільно поєднувати коефіцієнтний підхід із структурною оцінкою забезпечення запасів джерелами фінансування, що дозволяє комплексно оцінити стабільність і гнучкість фінансової системи підприємства.

Однак в сучасній практиці увага виключно на загальноприйнятні коефіцієнти може загрожувати хибним уявленням про поточний стан підприємства. Адже в умовах інфляції підприємства цілеспрямовано знижують показник абсолютної ліквідності, значення показнику швидкої ліквідності може бути викривлено великою часткою простроченої або безнадійної дебіторської заборгованості. Згідно з підходом В. Андрієнка, систему оцінки платоспроможності доцільно структурувати за трирівневою логікою:

- показники структури джерел фінансування активів;
- показники ефективності використання оборотних коштів;
- показники грошових потоків підприємства. [18]

Натомість Н. Власова та П. Смірнова наголошують, що незалежно від галузевої специфіки, ключовими індикаторами платоспроможності мають бути: коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт загальної ліквідності, співвідношення оборотних та необоротних активів, а також тривалість

операційного циклу, який безпосередньо впливає на швидкість обігу коштів і здатність підприємства відповідати за короткостроковими зобов'язаннями [18].

У межах проведення аналізу ліквідності доцільним є застосування методу співставлення згрупованих активів і пасивів балансу підприємства за ступенем ліквідності та терміновості погашення відповідно. Аналізуючи зміну співвідношень за кілька періодів, можна відстежити тенденції у фінансовій поведінці підприємства, такі як зростання операційного циклу, збільшення дебіторської заборгованості або скорочення частки ліквідних активів.

Платіжний надлишок (недолік) розраховується як різниця між відповідними групами активів та пасивів. Формула для розрахунку (2.1):

$$\text{Платіжний надлишок (недолік)} = \text{Активи (A}_i\text{)} - \text{Відповідні пасиви (П}_i\text{)} \quad (2.1)$$

Найбільш ліквідні активи (A1) - Найбільш термінові пасиви (П1)

На початок періоду: $330\,588 - 8\,066\,955 = -7\,736\,367$ тис грн

На кінець періоду: $287\,883 - 8\,004\,252 = -7\,716\,369$ тис грн

Швидко реалізовані активи (A2) - Короткострокові пасиви (П2)

На початок періоду: $18\,962\,299 - 6\,414\,833 = 12\,547\,466$ тис грн

На кінець періоду: $19\,215\,742 - 7\,830\,580 = 11\,385\,162$ тис грн

Повільно реалізовані активи (A3) - Довгострокові пасиви (П3)

На початок періоду: $928\,564 - 3\,701\,759 = -2\,773\,195$ тис грн

На кінець періоду: $1\,103\,053 - 2\,849\,755 = -1\,746\,702$ тис грн

Важко реалізовані активи (A4) - Постійні пасиви (П4)

На початок періоду: $3\,050\,553 - 5\,088\,457 = -2\,037\,904$ тис грн

На кінець періоду: $3\,101\,818 - 5\,023\,909 = -1\,922\,091$ тис грн

Таблиця 2.2 – Статичний аналіз ліквідності балансу підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2023-2024 рр., тис грн

Показники активу балансу	На початок звітної періоду, тис грн	На кінець звітної періоду, тис грн	Показники пасиву балансу	На початок звітної періоду, тис грн	На кінець звітної періоду, тис грн	Платіжний надлишок (недолік), тис. грн.	
						На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1.Найбільш ліквідні активи (А1)	330 588,00	287 883,00	1.Найбільш термінові пасиви (П1)	8 066 955,00	8 004 252,00	-7 736 367,00	-7 716 369,00
2.Швидко реалізовані активи (А2)	18 962 299,00	19 215 742,00	2.Короткострокові пасиви (П2)	6 414 833,00	7 830 580,00	12547466	113 85162
3.Повільно реалізовані активи (А3)	928 564,00	1 103 053,00	3.Довгострокові пасиви (П3)	3 701 759,00	2 849 755,00	-2 773 195,00	-1 746 702,00
4.Важко реалізовані активи (А4)	3 050 553,00	3 101 818,00	4.Постійні пасиви (П4)	5 088 457,00	5 023 909,00	-2 037 904,00	-1 922 091,00
Усього	23 272 004,00	23 708 496,00	Усього	23 272 004	23 708 496	0	0

Аналіз балансу варто доповнити проведеним коефіцієнтним підходом, який включає всі враховані раніше показники.

Таблиця 2.3 – Аналіз коефіцієнтів фінансового та майнового стану підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр

Показник	Роки					Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
	2020	2021	2022	2023	2024		
Коефіцієнт фінансової залежності	0,25	0,30	0,22	0,22	0,21	-0,01	-4,5%
Коефіцієнт довгострокової заборгованості	0,41	0,38	0,44	0,42	0,36	-0,06	-14,3%
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,80	0,95	1,01	1,13	0,95	-0,18	-15,9%
Коефіцієнт мобільності	3,40	3,97	4,81	6,63	6,64	0,01	0,2%
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,38	0,04	0,12	0,19	0,24	0,05	26,3%
Тривалість операційного циклу	545	643	655	623	883	260	41,7%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,07	0,02	0,02	0,02	0	0,0%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,20	1,47	1,28	1,33	1,23	-0,1	-7,5%
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,35	1,55	1,36	1,40	1,30	-0,1	-7,1%

Проведений статичний аналіз ліквідності та стійкості відображають достатність забезпеченості діяльності ресурсами з умовами контрольованих ризиків протягом звітного періоду. Однак в контексті покриття довгострокових зобов'язань, як і в прагненні залучати довгострокове фінансування, яке спрямовується на модернізацію капітальних інвестицій, підприємство проявляє помірну активність. Поступове зростання коефіцієнту зносу основних засобів

підтверджує потребу у модернізації в середньостроковій перспективі, однак не є критичним фактором, адже за період діяльності підприємства історично був складніший стан основних засобів порівняно зі звітним періодом.

Таким чином характеризуючи майновий стан підприємства ПАТ Інтерпайп НТЗ варто відзначити, що підприємство приділяє належну увагу стабільності власного капіталу, здійснюючи регулярні внески до резервного капіталу та слідкуючи за відповідністю вартості бухгалтерським розрахункам. Структура капіталу складається переважно залученого капіталу і підприємство має задовільний рівень платоспроможності в поточних умовах, що дозволяє підприємству залучати кредитні кошти від контрагентів, включаючи кредити банківської системи.

Однак структура та динаміка майнового стану підприємства потребує прийняття управлінських рішень з метою створення оптимальної структури для виробничої діяльності враховуючи логістичні ускладнення та зростаючу конкуренцію на зовнішніх ринках. Адже наразі незважаючи на високу мобільність активів, значна їх частка складається з простроченої дебіторської заборгованості, що може створювати викривлення в реальній ліквідності балансу. Крім того на підприємстві формуються надлишкові запаси, які знаходяться в стані виробництва та потребують оцінки очікуваних термінів їх реалізації.

До ключових фінансових інструментів підприємства належать банківські депозити, дебіторська заборгованість за реалізовану продукцію та зобов'язання за кредитами. Саме ці інструменти формують базу кредитного ризику. Система управління такими ризиками передбачає постійний моніторинг контрагентів. Рівень їх платоспроможності обов'язково перевіряється до надання відстрочки платежу.

Здебільшого підприємство не вимагає додаткових гарантій виконання зобов'язань, оскільки основні продажі здійснюються клієнтам, які мають позитивну

платіжну історію та доведену фінансову надійність. Це може стати викликом, наслідки якого мають бути додатково аргументовані в подальшому аналізі.

2.3. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів

Попередня оцінка фінансового стану підприємства одночасно вказує на потенційні сторони для покращення та дає розуміння поточної спроможності підприємства здійснювати діяльність та відповідати на існуючі виклики. Знову підкреслюючи, що результативність використання активів вимірюється розміром фактичних отриманих вигод порівняно з очікуваними. Таким чином вкладення підприємства мають з раціональної точки зору забезпечувати комплексно діяльність підприємства, щоб сприяти досягненню поставленим цілям.

Визначивши обсяги наявних фінансових ресурсів на підприємстві наступним кроком у визначенні їх ефективності використання є характеристика структури доходів та видатків підприємства. Паралельно інформація про напрямки витрат підприємства має відповідати критеріям ефективності. До них належать:

- віддача у вигляді зростання доходів, що відповідає визначенню рентабельності;
- покращення стабільної безперебійної виробничої діяльності;
- відповідність господарської діяльності ESG принципам – це концепція, яка передбачає стійкий зростання за умови створення комфортних умов корпоративного середовища, сприяння рівності прав та відповідність трендам декарбонізації та іншим нормативам екологічної діяльності;
- заходи, які мають тактичний та стратегічний характер для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Тому наступним кроком є аналіз структури доходів та витрат (табл. 2.4). Станом на 2024 рік дохід від реалізації становив 8 317 млн грн. 96% доходів від реалізації забезпечувала колісна продукція, до якої належать суцільнокатані колеса,

і 4% доходів забезпечено за рахунок реалізації іншої продукції, яка складається з колісних пар, осей та осової заготівлі. Однак динаміка структури доходів за сегментами продукції нестабільна. В 2023 році загальні доходи становили 10 407 млн грн з яких 65% припадало на колісну продукцію, а 35% - на іншу продукцію. До 2022 року частка іншої продукції включала зокрема трубну продукцію, яка поступово скорочувалася, а в 2023 та 2024 роках вже не вироблялась.

Таблиця 2.4 – Аналіз доходу за видами випущеної продукції ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр.

№	Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Колісна продукція								
1	Дохід від реалізації, млн грн	5 649	6 448	4 972	6 741	7 984	1 243	18,4%
2	Собівартість реалізації, млн грн	3 550	5 825	3 835	4 813	5 543	729	15,2%
3	Прибуток від реалізації, млн грн	2 098	622	1 136	1 928	2 441	513	26,6%
4	Рентабельність продукції, %	0,59	0,11	0,30	0,40	0,44	0,04	9,9%
Інша продукція								
5	Дохід від реалізації, млн грн	3 821	1 778	3 214	3 666	332	-3 333	-90,9%
6	Собівартість реалізації, млн грн	3 253	1 662	2 309	2 874	249	-2 624	-91,3%
7	Прибуток від реалізації, млн грн	568	116	904	791	83	-708	-89,5%
8	Рентабельність продукції, %	0,17	0,07	0,39	0,28	0,33	0,06	21,1%

Розглядаючи основний показник діяльності підприємства прибуток, в 2024 році він становить 59 855 тис грн, що на -92% менше за попередній період, що

пояснюється скороченням рівня реалізації. Однак при цьому важливо зазначити, що порівняно зі стабільним обсягом реалізації протягом періоду 2021 – 2024 років вищі значення за 2023 рік зумовлено реалізацією надлишкових запасів у вигляді товарів. Також ефект мало зростання адміністративних витрат на 109% та витрат на збут на 29.9%. Витрати на збут безпосередньо пов'язані зі зростанням логістичних витрат внаслідок підвищення тарифів АТ «Укрзалізниця» на перевезення товарів вантажним залізничним транспортом. Це рішення неодноразово викликало хвилю критики та спроби організувати перемовини з перегляду тарифів з боку великих підприємств різних сфер діяльності.

Діяльність підприємства залежить від сприятливих умов зовнішньої торгівлі, адже основний об'єм продукції експортується. Частка експорту в доході 2024 року підприємства становить 84.2%, з яких 51.3% припадає на колісну продукцію та 32.7% на іншу продукцію (рис. 2.10). Також регулярні замовлення залізничної продукції надходять від монополіста української залізничної інфраструктури АТ «Укрзалізниця». Однак у зв'язку зі скороченням внутрішнього попиту частка експорту в структурі доходів поступово зростає. Важливо також дослідити зміни в сегментах продукції підприємства та розбивку доходів та витрат.

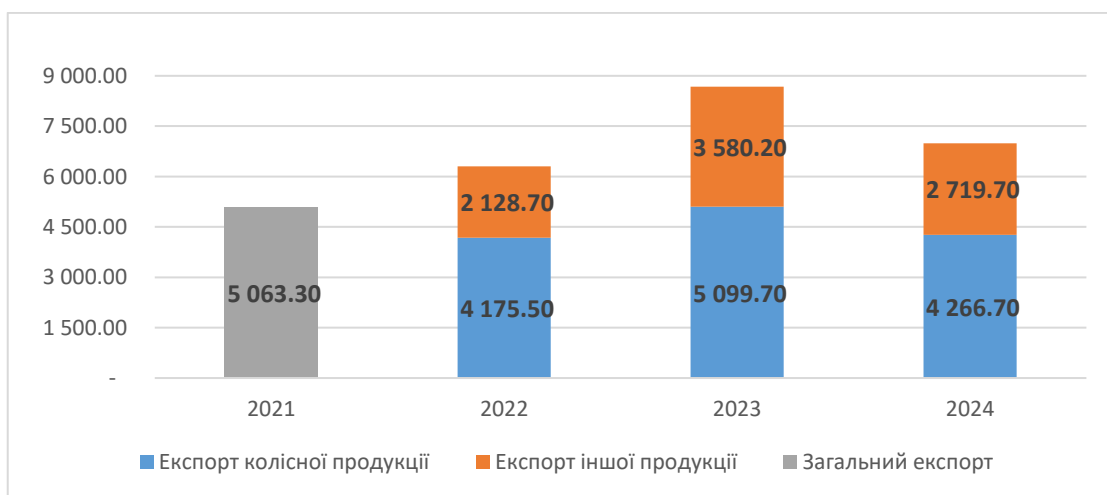

Рис. 2.6 – Динаміка експорту за видами продукції ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр., млн грн

Собівартість виробництва продукції в 2024 році становила 5 792 млн грн, що на -24.6% менше за попередній період. Структура витрат за сегментами продукції дорівнює структурі доходів, однак відбулися суттєві зміни в складових самої собівартості. Відбулася реалізація надлишкових запасів у вигляді товарів, готових для реалізації, яка була переважаючою в структурі витрат на продукцію і поточна структура на 75% складається з матеріалів та сировини, вартість яких зросла порівняно з попереднім роком на 30.5%. Зросли також виплати із заробітної плати на 39% та витрати на спеціальні інструменти та інше змінне обладнання.

Таким чином станом на 2024 рік прибуток безпосередньо залежить від обсягів реалізації колісної продукції. Це говорить про те, що підприємству наразі важко забезпечити диверсифікацію продукції. Рентабельність виробленої колісної продукції зокрема вища за рентабельність іншої продукції в 2024 році (0.44 проти 0.33), і цей баланс співвідношення має протилежну зміну виключно в 2022 році, коли рентабельність колісної продукції становила 0.30, тоді як за іншими видами продукції – 0.33.

Рентабельність є ключовим показником ефективності функціонування підприємства, адже безпосередньо пов'язана з рівнем прибутковості. Як відносна величина, яка відображає прибуток, вона дозволяє оцінити дохідність діяльності з різних аспектів – з урахуванням витрат, обсягів ресурсів та капіталу. [12]

У показниках рентабельності відображається взаємозалежність між абсолютним фінансовим результатом (прибутком) та ресурсами, залученими для його досягнення – матеріальними, трудовими, виробничими тощо. Наприклад, рентабельність продукції розкриває ефективність витрат, а рентабельність капіталу – результативність використання основних фондів.

Досягнення високих прибутків за умови скорочення збитків є базовою ціллю для будь-якого суб'єкта господарювання, що функціонує в ринковому середовищі. Саме тому аналіз прибутковості та рентабельності набуває стратегічного значення:

він спрямований на виявлення внутрішніх резервів покращення фінансових результатів та впровадження рішень для їх реалізації.

Головні завдання аналізу прибутковості підприємства включають:

- вивчення змін фінансових результатів у динаміці;
- факторний розбір причин формування прибутку;
- дослідження структури й динаміки витрат;
- виявлення потенційних джерел підвищення прибутку та рентабельності. [26]

Оскільки головною задачею на даному етапі є визначення резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, основу для аналізу є резерви підвищення рентабельності власного капіталу, в якому модель DuPont є важливим інструментом. Це пояснюється зручністю до аналізу за рахунок можливості оцінки впливу мультиплікативних факторів. Модель DuPont (2.2) використовується за 5 факторами, які відображають різні види діяльності підприємства з різним горизонтом очікуваного ефекту. [19]

$$ROE = (\text{ЧП} \div \text{EBT}) * (\text{EBT} \div \text{EBIT}) * (\text{EBIT} \div \text{ЧД}) * (\text{ЧД} \div \text{A}) * (\text{A} \div \text{BK}) \quad (2.2)$$

де ЧП – чистий прибуток;

BK – власний капітал;

A – активи;

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції;

EBT – прибуток від звичайної діяльності до оподаткування%

EBIT – валовий прибуток від реалізації продукції.

Ця формула характеризує три види діяльності: операційну діяльність відображає рентабельність реалізації; оборотність активів (ресурсовіддача) – інвестиційну; коефіцієнт залежності – фінансову діяльність. Перші два показники відображають дію тактичної фінансової політики, третій – стратегічної.

Таблиця 2.5 – Дані для факторного аналізу рентабельності власного капіталу ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр. за моделлю Дюпон

№	Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
1	Чистий дохід від реалізації продукції, млн. грн.	9 471,57	8 227,36	8 187,25	10 407,55	8 317,20	-2 090,35	-20,1%
2	Власний капітал, млн грн	4 676,23	5 316,48	4 346,69	5 088,46	5 023,91	-64,55	-1,3%
3	Активи, млн грн	18 519,35	17 778,94	19 881,13	23 272,00	23 708,50	436,49	1,9%
4	Прибуток від зв. діяльності до оподаткування, млн грн	63,01	-377,27	-1 480,49	1 326,56	-28,90	-1 355,46	-102,2%
5	Валовий прибуток, млн грн	2 667,00	739,46	2 041,61	2 720,17	2 524,70	-195,48	-7,2%
6	Чистий прибуток, млн грн	22,91	-486,41	-1 233,94	748,90	59,86	-689,04	-92,0%
7	Частка чистого прибутку у прибутку від ЗД до оподаткування	0,36	1,29	0,83	0,56	-2,07	-2,64	-466,8%
8	Частка прибутку від ЗД до оподаткування у валовому прибутку	0,02	-0,51	-0,73	0,49	-0,01	-0,50	-102,3%
9	Рентабельність реалізації продукції	0,28	0,09	0,25	0,26	0,30	0,04	16,1%
10	Оборотність активів	0,48	0,45	0,43	0,48	0,35	-0,13	-26,6%
11	Фінансова залежність	3,96	3,34	4,57	4,57	4,72	0,15	3,2%
12	Рентабельність власного капіталу	0,00	-0,10	-0,26	0,16	0,01	-0,15	-92,5%

За даними попередніх років можна бачити, що найбільш стабільним роком діяльності був 2023, який характеризується найбільш високими показниками діяльності в межах 5-річного горизонту. Важливо підкреслити з огляду попередньої характеристики діяльності підприємства, що орієнтованість на горизонт більше від 2020 року не має критичного сенсу, адже тоді випуск продукції включав сегмент трубної продукції. Припинення її виробництва змінило орієнтир безпосередньо на залізничну продукцію. Крім того вищі значення рентабельності різних елементів важливо пов'язувати з накопиченими протягом 2022 року нереалізованими товарами та продукцією через затримки на різних етапах реалізації. Відповідно базою для порівняльного аналізу та GAP-аналізу будуть становити дані за 2023 рік, показники якого в подальших кроках дослідження будуть вважатися за цільові значення.

Результати аналізу рівня рентабельності власного капіталу показали, що найвище значення його було в 2023 році – 16%, тоді як в наступному році він вже склав 1%. Таким чином гар («розрив») з цільовим показником становить 15%. На цю значну зміну вплинули два основні фактори: зниження частки чистого прибутку у прибутку від звичайної діяльності до оподаткування, що зумовило зниження на -0,741 п.; та зниження оборотності активів – на -0,004 п. Тим не менш позитивний вплив мали зміни в інших структурних елементах, зокрема в співвідношенні прибутку від звичайної діяльності до оподаткування та валового прибутку на 0.596, що все одно не забезпечило позитивного значення результативного показника (табл 2.6). За 2024 рік підприємство мало найвищий розмір резервів невикористаних можливостей, починаючи з 2020 року. Тоді його величина складала 0,371 та був сформований за рахунок зміни в співвідношенні прибутку від звичайної діяльності до оподаткування й валового прибутку. Найбільший позитивний вплив мала зміна рентабельності від реалізації продукції.

Таблиця 2.6 – Визначення резервів невикористаних можливостей за факторною моделлю ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр

№	Показник	2021-2020	2022-2021	2023-2022	2024-2023
1	Зміна показника рентабельності власного капіталу, зокрема за рахунок:	-0,094	-0,210	0,458	-0,147
2	- зміна в частці чистого прибутку у прибутку від звичайної діяльності до оподаткування	0,012	0,032	0,097	-0,741
3	- зміна в співвідношенні прибутку від звичайної діяльності до оподаткування й валового прибутку	-0,371	-0,024	0,340	0,596
4	- зміна в рентабельності реалізації продукції	0,241	-0,146	0,007	0,002
5	- зміна в оборотності активів	0,007	0,009	0,016	-0,004
6	- зміна в фінансовій залежності	0,017	-0,081	0,000	0,000
	Резерв	0,371	0,251	0,000	0,745

Підсумовуючи оцінку визначення резервів ефективності використання фінансових ресурсів, підприємство має резерв збільшення рентабельності власного капіталу 0.745 п. станом на 2024 рік у порівнянні з цільовим 2023 роком. Для прийняття ефективного управлінського рішення за-для використання цього резерву варто детальніше приділити увагу причинам в розрізі окремих елементів, які зумовили негативне значення.

Зміна в частці чистого прибутку у прибутку від звичайної діяльності до оподаткування полягає в зростанні статті інших операційних витрат в 2 рази порівняно з попереднім роком з 727 млн в 2023 до 1 487 млн в 2024. Це було зумовлено значним збільшенням витрат від неопераційних курсових різниць. Також подібна ситуація спостерігається в 2022 році, коли стаття інших операційних витрат становила 2 906 млн грн. Це зовнішні фактори, які мають враховуватися під

час прийняття рішень з управління ризиками, що може включати хеджування шляхом підписання фіксованих контрактів з оплати сировини. Однак з огляду на непостійну динаміку цієї частини витрат, недоцільно припускати щорічні значні втрати прибутковості, відповідно для подальшого дослідження ми не будемо фокусуватися на них. Проте очевидно можливим є періодичне виникнення значної частки цих витрат, які мають знайти заходи зі страхування валютних ризиків.

Зміна в частині оборотності активів може бути оцінена шляхом комплексного аналізу факторів, які вплинули на погіршення цього показнику в 2024 році. Проблема оборотності тісно пов'язана з рентабельністю виробництва, адже ці два показники визначають бізнес-модель підприємства з точки зору частоти та обсягів отримання прибутків протягом операційного циклу. Тому ще одним важливим показником в цій частині є тривалість обороту. [16]

З огляду на проведений аналіз активів та основних структурних елементів, рентабельність оборотних активів знизилася на -25.4% в 2024 році, зокрема оборотність активів знизилася на -26.6%. Цьому передувало вже зазначена причина реалізації надлишкових товарів на складі з 2022 року, що зумовило зниження фінансового показника виручки. Це не є критичним елементом враховуючи періодичний характер цього явища. Однак зростання тривалості обороту активів на 36.2% з 746 днів до 1016 днів, що зумовлено зростанням на 39.6% тривалості обороту дебіторської заборгованості з 592 днів до 826 днів в 2024 році потребує детальнішого аналізу причин. Цю проблему було охарактеризовано під час аналізу майнового стану, тим не менш створюються підстави до виникнення загроз не тільки для ліквідності підприємства, але і нарощування прибутковості.

Подальші кроки у дослідженні спрямовані на формування ефективних управлінських рішень, які спрямовані на:

1. Визначення переліку конкретних дій з вивільнення резервів та покращення показників діяльності;

2. Формування пропозицій до реалізації резервів із врахуванням очікуваного отримання вигоди;
3. Кількісна оцінка ефекту від впровадження рекомендацій;

З точки зору оцінки перспективних напрямків, стратегічна ціль в розширенні власної частки на ринку залізничної продукції швидкісних пасажирських перевезень відповідає трендам та очікуваним тенденціям глобального ринку. Розглядаючи можливість післявоєнного відновлення української економіки та процеси євроінтеграції, Україна може стати перспективним транспортним сполученням товарообігу між Європою та країнами Центральної, Південно-Східної Азії та Близького сходу, що потребуватиме розширення залізничної інфраструктури та оновленню до стандартів колії 1495 мм. Це може стимулювати попит не тільки на зовнішньому але і на внутрішньому ринках.

Висновки до розділу 2

Підприємство ПАТ Інтерпайп НТЗ має резерви ефективності використання фінансових ресурсів. Операційна діяльність підприємства в 2023-2024 роках відчувала вплив найбільш кризового 2022 року, який порушив цикли постачань продукції, зумовив інфляційні процеси, які періодично викликають значні фінансові втрати та створив ризики для перспективної ліквідності. Однак порівнюючи з періодом до повномасштабного вторгнення, підприємство Інтерпайп НТЗ продемонстрував стійкість до викликів, зберігши стабільність власного капіталу та прибутковість діяльності. Тим не менш перспективними рішеннями для підприємства мають бути заходи зі страхування валютних ризиків, інфляційних процесів, які належать до зовнішніх впливів. Також страхування та забезпечення ризиків потребує контроль за дебіторською заборгованістю, оскільки це може вплинути на фінансові показники оборотності та рентабельності активів, що в свою чергу може викликати репутаційні ризики та негативний вплив на інвестиційну

привабливість підприємства. Наразі підприємство не запитує забезпечення виконання зобов'язань контрагентами, однак враховуючи високу частку простроченої заборгованості, це рішення потребує окремого розгляду, а також можливості надання більш лояльних умов для контрагентів, враховуючи їх кредитну історію та статистику своєчасних сплат.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

3.1. Обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності фінансового управління

Формування практичних рекомендацій з ефективного використання фінансових ресурсів підприємства в межах дослідження проводиться за поетапним порядком дій, який включає: визначення резервів, оцінка невикористаних можливостей, пошук ефективних опцій з реалізації резервів, оцінка потенційних вигід.

Згідно з даною послідовністю, наступним кроком є оцінка можливостей, які втрачає підприємство від резерву. Важливо зазначити, що безпосередньо об'єктом для оцінки та прогнозування виступає оборотність активів, яка безпосередньо пов'язана з об'ємом згенерованої виручки, а її резерв може бути використаний для кількісного вимірювання впливу на втрату дохідності. Резерв, який був сформований за рахунок витрат від здійснення курсових корегувань не може бути використаний з огляду на непостійний характер, що потребує більш глибокого дослідження з оцінкою вірогідності виникнення незапланованих витрат та витрат від надзвичайної діяльності.

Ефективність впровадження заходів з використання резервів має відображати одночасно втрачені можливості протягом звітного періоду, однак в той же час показувати можливий ефект від прийняття управлінських рішень з реалізації цих резервів в наступних періодах. Оскільки для розрахунку ефективності за основний показник під час аналізу використовувався дохід, ефект від впровадження заходів також буде зображено у вигляді потенційного генерування доходу в наступних

періодах протягом 5-річного горизонту, який вважається за базовий період під час визначення стратегічного горизонту.

Згідно попередньо проведеного факторного аналізу підвищення ефективності використання фінансових ресурсів через модель DuPont було виявлено резерв підвищення рентабельності 0.745 п, що відповідає зниженню показника рентабельності власного капіталу з 16% в 2023 до 1% в 2024 році. Очевидно, що швидким шляхом до підвищення рентабельності може стати зростання капіталу, чого можна досягти через активне залучення позикового капіталу. Однак цими діями зростання рентабельності зростатиме лише статистично, а насправді це може зумовити низку проблем для фінансового стану, тому що знизиться фінансова незалежність підприємства і обігові кошти, які могли б бути залучені для виробництва додаткового обсягу продукції, будуть спрямовуватись на покриття заборгованості.

Підсумовуючи, ключовим фактором, який здатен покращити рентабельність власного капіталу без загрози для стабільного фінансового стану та платоспроможності підприємства, є резерв підвищення оборотності активів. Саме значення за цим показником буде об'єктом для подальшої оцінки та прийняття відповідних управлінських рішень.

Порівнюючи з обсягом виручки в 2024 році, яка становила 8 317.2 млн грн, підприємство недоотримало 177.38 мільйонів гривень від резерву оборотності активів 0.0042 п. Таким чином можливий дохід за умови реалізації резерву міг становити 8 494.58 млн грн (рис. 3.1).

Роблячи припущення про незмінні інші фактори, можна оцінити можливий ефект від реалізації резерву за 5-річним горизонтом, виходячи з вибору 2024 року, як базового. Прогнозування здійснюється виходячи з трьох припущень:

- 1) Підприємство здійснює діяльність за умови використання резерву підвищення оборотності активів в 4 рази, поступово виходячи на значення показника цільового 2023 року (0.48);

- 2) Підприємство здійснює діяльність за умови використання резерву підвищення оборотності активів за значенням поточного періоду щорічно (0.0042 п);
- 3) Підприємство ігнорує заходи із реалізації резерву та показник оборотності активів поступово зменшується.

Кожне з припущень формує відповідні сценарії, які умовно можна розділити на оптимістичний, базовий та песимістичний.

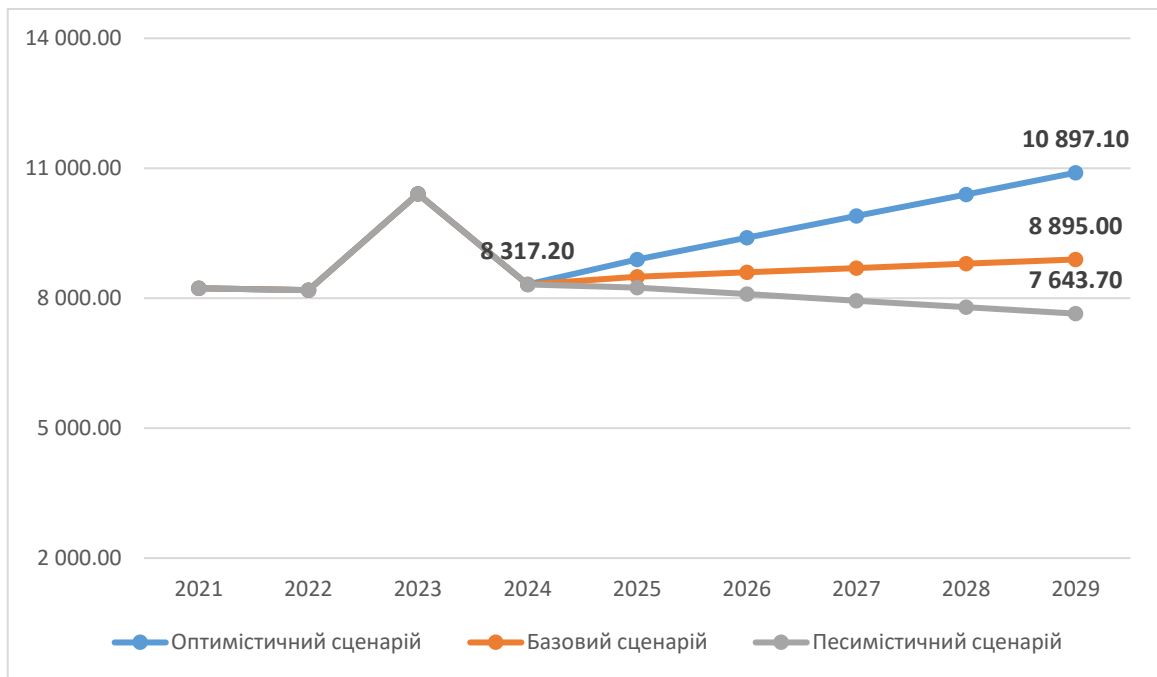

Рис. 3.1 – Прогнозування виручки, отриманої від реалізації резерву оборотності активів підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2025-2029 рр, млн грн

Таким чином з огляду проведеного прогнозування, за умови поступового виходу значення показника оборотності активів на рівень цільового 2023 року підприємство може потенційно мати зростання доходу на 5.6% щорічно, досягаючи 10 897.05 млн грн в 2029 році, що на 31% більше за дохід від реалізації звітного періоду 2024 року. Це близько 500.25 млн грн додаткових надходжень від виручки.

За умови рівномірної реалізації резерву, підприємство ПАТ Інтерпайп НТЗ здатне забезпечити щорічне зростання доходу на рівні 1.4%, що відповідає

еквіваленту близько 100.1 млн грн. В 2029 році річний дохід підприємства потенційно може становити 8 894.9 млн грн. Це майже на 7% вище за фактичне значення 2024 року.

Але якщо все таки підприємство випустить з уваги резерв оборотності активів та вплив негативних причин буде поступово зростати, підприємство щорічно втрачатиме -1.7% доходу, який в 2029 році становитиме 7 643.7 млн грн, що на - 8.1% менше за значення 2024 року за звітними даними. Це дорівнює щорічним втратам в розмірі 150 млн грн.

Аналіз прогнозованих значень вказує на присутній кумулятивний ефект, який може бути забезпечений виключно впливом показника оборотності активів. Підприємство має на 27% збільшити фактичне значення оборотності активів, щоб вийти на цільове значення 2023 року, що дорівнює приросту доходу на 2 588.71 млн грн. Поступове наближення до цього значення є реалістичним сценарієм за умови забезпечення системного підходу до формування структури активів та виявлення причин викривлень. Це потребує зокрема зростання показника забезпеченості запасів та формування такої структури активів, яка комплексно забезпечить стабільне зростання.

Адже на результативність даного прогнозу суттєво впливають макроекономічні умови, які вимагають від підприємства відповідного реагування. До таких впливів, які були враховані протягом дослідження, належать:

1. Темпи зростання обсягів експорту металургійної продукції, якому передують сприятлива кон'юнктура глобального попиту та рівень конкуренції з великими світовими виробниками;

2. Перебіг воєнного стану та тривалість бойових дій, які суттєво позначаються на невизначеності ринкового середовища та складності прогнозувати діяльність на довгий період;

3. Вплив інфляційних процесів, які зокрема позначаються на зростанні вартості послуг з транспортування, тарифів на електроенергію, та створюють складність для розрахунку собівартості виробництва в поточних умовах;

Тим не менш, підприємство ПАТ Інтерпайп НТЗ вже проводить політику з мінімізації ризиків та ефективного попередження негативних аспектів в частині як власної внутрішньої діяльності так і відповідь на виклики макро середовища.

З метою попередження посиленню конкуренції через вихід на ринок нових підприємств з виробництва коліс підприємство інвестує в основні фонди, вдосконалює виробничий процес. Ризик втрати частки ринку підприємство диверсифікує клієнтську базу шляхом виходу на ринки зарубіжних країн та застосування/розробка кращих практик з покращення якості продукції. Також однією з основних цілей з управління ризиками є підтримання гнучкості фінансування діяльності за рахунок управління дебіторською заборгованістю та за рахунок дотримання відстрочки платежів за кредиторською заборгованістю. З цією метою підприємство провадить аналіз термінів погашення зобов'язань з очікуваними надходженнями грошових коштів.

Перспективним напрямком розвитку підприємства, який також належить до стратегічних цілей, є розширення власної частки на ринку коліс для пасажирського залізничного транспорту. Наразі 60% вантажних вагонів в Європі використовують колеса від Інтерпайпу. Натомість в умовах післявоєнного відновлення та темпів євроінтеграції, очікується нарощування залізничної інфраструктури та її потужностей з метою об'єднання транспортних маршрутів країн ЄС та України. Зокрема це матиме вплив на переорієнтацію української залізничної інфраструктури на вузький стандарт колії 1495 мм, що підвищить рівень попиту на продукцію підприємства ПАТ Інтерпайп НТЗ. [22]

У цьому аспекті аналіз руху грошових коштів виступає важливою складовою ефективного фінансового менеджменту підприємства, оскільки саме грошові потоки забезпечують поточну фінансово-господарську діяльність та безперервність

бізнес-процесів. Дисбаланс у часі між надходженням та виплатами грошових коштів здатен поставити під загрозу платоспроможність підприємства, навіть у разі наявності позитивного фінансового результату. Вибір методів та підходів до аналізу руху грошових коштів має базуватися на стратегічних цілях підприємства, а також на якості та повноті доступного інформаційного забезпечення.

Основною метою аналізу грошових потоків у контексті підвищення ефективності використання фінансових ресурсів є ідентифікація вузьких місць у русі коштів, прискорення їх обігу та забезпечення своєчасного фінансування ключових напрямів діяльності. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню загальної оборотності активів, покращенню платоспроможності та зміцненню фінансової стійкості підприємства.

Для ПАТ «Інтерпайп НТЗ», яке характеризується відносно низьким рівнем оборотності активів та значною тривалістю обороту дебіторської заборгованості, аналіз грошових потоків є особливо актуальним у контексті пошуку внутрішніх резервів. Саме через повільне перетворення дебіторської заборгованості на реальні грошові надходження підприємство стикається з обмеженням у доступі до обігових коштів, що ускладнює оперативне фінансове управління.

Підприємство має суттєві проблеми з грошовими потоками — від’ємна ліквідність і платоспроможність, низька рентабельність використання грошових ресурсів, а також нестабільність позитивного та чистого грошового потоку вказують на ризики втрати фінансової стійкості. Це вимагає оптимізації грошових потоків, покращення операційної діяльності, а також переорієнтації на ефективніше використання фінансових ресурсів.

Здійснивши оцінку потенційного вивільнення резерву фінансових ресурсів логічним наступним кроком є оцінка ефективного використання із врахуванням проблем фінансового стану підприємства, які існують наразі. Крім того подальший аналіз пов’язаний з виявленням причин, які найбільше впливають на оборотність активів.

3.2. Оцінка ефективності запропонованих заходів

Як було встановлено під час аналізу внутрішньої діяльності підприємства та зовнішніх впливів, підприємство Інтерпайп НТЗ напряду залежить від здійснення зовнішньої торгівлі та глобальної кон'юнктури ринку металургійної продукції. Однак точність прогнозування можливого ефекту від прийняття рішень ускладнюється нестабільністю попиту наразі на зовнішніх ринках, нестабільного операційного середовища в Україні та перебіг бойових дій.

Ставлячи за мету реалізацію резерву підвищення оборотності активів необхідно провести детальніший аналіз окремих складових, оскільки очевидно різні види активів мають різний період оборотності, рівень ліквідності тощо.

Резерв оборотності активів пояснюється зниженням в 2024 році оборотності таких складових як: оборотності дебіторської заборгованості на 28.4%, оборотність запасів на -24.6%. Таким чином підприємству варто розглядати шляхи управління за стабільністю надходжень оборотних активів, своєчасного надходження грошових коштів від дебіторів. Зокрема потрібно враховувати також потребу в модернізації основних засобів, які є визначальними для розширення продуктової номенклатури та збереження конкурентоспроможності на ринку (табл. 3.1).

Зокрема згідно визначення тривалості обороту дебіторської заборгованості можна спостерігати наслідки зростання простроченої дебіторської заборгованості та можна свідчити про поступове погіршення надходжень грошових коштів. За звітний період тривалість обороту дебіторської заборгованості зросла на 39.6%. Таким чином за результатами дослідження та на основі отриманих гіпотез сформовано ряд рекомендованих дій, які підприємство має врахувати з метою попередження можливих ризиків для ліквідності та фінансової стабільності:

Таблиця 3.1 – Динаміка рентабельності та оборотності структури активів підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2020-2024 рр

№	Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
1	Коефіцієнт рентабельності активів	0,00	-0,02	-0,07	0,06	0,00	-0,06	-102,1%
2	Коефіцієнт рентабельності оборотних активів	0,16	-0,02	0,11	0,12	0,09	-0,03	-25,4%
3	Коефіцієнт оборотності активів	0,48	0,45	0,43	0,48	0,35	-0,13	-26,6%
4	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,61	0,58	0,53	0,57	0,41	-0,16	-28,2%
5	Коефіцієнт оборотності запасів	5,64	7,10	9,75	10,98	8,28	-2,70	-24,6%
6	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,74	0,67	0,58	0,61	0,44	-0,17	-28,4%
7	Тривалість обороту активів, днів	745,44	794,14	827,97	746,34	1016,75	270,41	36,2%
8	Тривалість обороту оборотних активів, днів	587,23	623,82	674,12	634,38	883,60	249,22	39,3%
9	Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	482,62	538,21	618,52	592,02	826,25	234,22	39,6%
10	Капіталовіддача основних засобів	2,54	2,25	2,57	3,52	2,92	-0,60	-17,0%

1. Підприємство має диверсифікувати виробництво, опановуючи перспективні види продукції, що потребує зростання обсягів капіталовкладень в основні засоби з метою їх нарощування та модернізації;

2. Зростання оборотності дебіторської заборгованості та розгляд можливого запиту забезпечень під час проведення розрахунків з новими дебіторами;

Однак необхідно здійснити порівняльний аналіз для визначення пріоритетності впровадження рішень. Для визначення ефективності використання фінансових ресурсів, які потенційно можуть бути сформовані з реалізації резерву оборотності активів необхідно визначити вплив кожного з ключових складових, таких як: запаси, дебіторська заборгованість, основні засоби. Для здійснення цього кроку використано розрахунок еластичності зміни доходу від зміни окремої складової (3.1).

$$E = \% \Delta \text{ Зміна доходу} \div \% \Delta \text{ Зміна коефіцієнту оборотності} \quad (3.1)$$

Відповідно найбільший вплив на генерацію доходу має дебіторська заборгованість, яка є визначальною складовою. За умови зростання оборотності дебіторської заборгованості на 1% дохід відповідно зростає на 1.85%. Розраховуючи потенційний вплив від зростання показника оборотності дебіторської заборгованості на рівень отриманої виручки, можна зробити припущення: якщо на 1% зміни оборотності дебіторської заборгованості припадає 1.85% зміни виручки, тоді зростання коефіцієнту на 2% призведе до відповідного зростання на 3.7%. Це є основою для розрахунку чутливості зміни доходу. Беручи за базовий рік для оцінки можливого ефекту дохід 2024 року (8 317.2 млн грн), зміна показника оборотності дебіторської заборгованості на 1% може принести 153.47 млн грн, а при зростанні на 5% дохід матиме віддачу у вигляді зростання на 9.2%, що дорівнює 767.37 млн грн. (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 – Оцінка еластичності зміни доходів від зміни показників оборотності структури активів ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2019-2024 рр

№	Еластичність	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2023-2022	2024-2023	Середнє значення еластичності
1	Зміна доходу за рахунок зміни оборотністю активів	1,03	2,14	0,12	2,48	0,76	1,30
2	Зміна доходу за рахунок зміни оборотності оборотних активів	1,08	2,24	0,07	4,33	0,71	1,69
3	Зміна доходу за рахунок зміни оборотності запасів	0,87	-0,51	-0,01	2,15	0,82	0,66
4	Зміна доходу за рахунок зміни оборотності дебіторської заборгованості	1,16	1,27	0,04	6,05	0,71	1,85
5	Зміна доходу за рахунок зміни оборотності капіталовіддачею	0,81	1,13	-0,03	0,73	1,18	0,77

Найменший ефект на дохід має оборотність запасів, яка в період 2020-2024 рр. мала середнє значення еластичності - 0.66%. Також низьку еластичність спостерігається за зміною капіталовіддачі – 0.77%.

Формування переліку рекомендацій на основі результатів проведеного дослідження має відповідати ряду критеріїв. Вони були визначені раніше в даному дослідженні та відображають інформацію про ефективність витрат підприємства. До них належать:

1. Віддача у вигляді зростання доходів;
2. Сприяння безперервній операційній діяльності;
3. Відповідність господарської діяльності ESG принципам;
4. Заходи, які сприяють досягненню стратегічних цілей підприємства. [14]

Проведена оцінка доводить необхідність реагування на зростаючу частку дебіторської заборгованості в структурі активів та велику тривалість її обороту, що перешкоджає не тільки визначенню фактичної ліквідності, але й створює резерви для ефективного використання фінансових ресурсів.

Необхідно збільшити значення оборотності дебіторської заборгованості на 28%, що позитивно вплине на стабільність надходження грошових коштів та здатності підприємства більш передбачувано планувати діяльність за рахунок доходів з операційної діяльності. Для більш детальної оцінки та точного прогнозування бракує даних у відкритому доступі про прострочену дебіторську заборгованість підприємства в розрізі контрагентів. Однак для формулювання гіпотези можна використати дані простроченої дебіторської заборгованості за 2024 рік, а саме заборгованості за терміном більше за 365 днів, частка якої становить 54.3% від загального обсягу.

Таким чином цільового значення оборотності дебіторської заборгованості можна отримати двома шляхами:

1. Якщо зробити припущення на основі порівняння значень оборотності дебіторської заборгованості 2024 – 0.44 та цільового 2023 року – 0.61, можна отримати наступні результати: за умови незмінного рівня доходу підприємство матиме досягне потрібного значення показнику оборотності, якщо скоротить загальний обсяг дебіторської заборгованості з 19 114 млн грн станом на 2024 рік до 13 466 млн грн, а саме на 30%. В свою чергу це дозволить зменшити термін обороту дебіторської заборгованості на 244 дня до значення 582 днів. Це варіант не залежить напряду від підприємства, адже передбачає сплату коштів від контрагентів. Підприємство має застосувати відповідні заходи, які сприятимуть пришвидшенню виплат, шляхом забезпечення гнучких умов повернення боргів. Зокрема увага має приділятися першочергово тим 30% дебіторської заборгованості, який належить контрагентам з терміном прострочення менш ніж 365 днів, оскільки вони мають вищу вірогідність виплати.

2. Другий варіант можливий за рахунок зростання обсягів доходу. Аналогічна умова досягнення цільового показника оборотності дебіторської заборгованості за 2023 рік (0.61) можлива за незмінного обсягу дебіторської заборгованості та зростанню виручки з 8 361 млн грн, до 11 867 млн грн.

Управлінське рішення, яке полягає в підвищенню показників оборотності активів та оборотності дебіторської заборгованості, відповідають критеріям ефективності, оскільки одночасно покращення статистичного значення цих фінансових показників сприятиме стійкості фінансового стану підприємства, здатності більш точно прогнозувати та планувати діяльність.

1. Підприємство має проводити ретельний та регулярний моніторинг платоспроможності контрагентів з оцінкою можливих ризиків за географічним розташуванням, видом діяльності, що забезпечить вищу впевненість у своєчасній сплаті заборгованості.

2. Розрахунок економічного ефекту від використання факторингу та рефінансування заборгованості. В умовах невизначеності доцільним рішенням є розгляд можливого вказування забезпечення дебіторської заборгованості під час укладання договорів, оскільки дана практика наразі на підприємстві не проводиться.

3. Розрахунок планового показника допустимого залишку дебіторської заборгованості за продукцію, що реалізується з відстрочкою платежу. [24]

Окрім цього підприємство має розглядати можливості для проведення регулярного моніторингу та контролю за дотриманням стратегічного спрямування та відповідності критеріям ефективного використання фінансових ресурсів. Наразі в практиці серед підприємств поширюються тенденцію щодо впровадження автоматизованих систем фінансового контролінгу з використанням ERP систем, які покликані зменшити витрати на аналіз, моніторинг та дослідження показників діяльності підприємства та залишають кваліфікованим спеціалістам можливість зосередитися на прийнятті управлінських рішень без втрати фокусу на технічні

аспекти. Зокрема наразі дані тенденції пришвидшуються з темпами впровадження ШІ в існуючі системи.

Висновки до розділу 3

Підприємство ПАТ Інтерпайп через резерви, викликані оборотністю активів, недоотримало 177.38 мільйонів гривень чистого доходу від реалізації. Це зумовлено високим терміном обороту дебіторської заборгованості, значна частка якої станом на 2024 рік є простроченою. Відповідно це зумовлює нестабільне надходження грошових потоків, що перешкоджає ефективному плануванню, моніторингу та використанню фінансових ресурсів. Однак реалізація резервів може щорічно відповідати за зростання доходу від 1.4%, що відповідає 100 млн грн за сценарієм реалізації виключно того об'єму резервів, які сформовані за результатами 2024 року. Але за умови досягнення показників оборотності активів 2023 року щорічне вивільнення резерву може становити 500.5 млн грн, що відповідає щорічному зростанню 5.6%.

ВИСНОВКИ

У межах проведеного дослідження розглянуто теоретико-методологічні засади формування та використання фінансових ресурсів підприємства, що дозволило обґрунтувати їхню ключову роль у забезпеченні стабільного функціонування та розвитку суб'єктів господарювання. У складних економічних умовах питання ефективного управління фінансовими ресурсами набуває особливого значення, зокрема для підприємств промислового сектору, таких як ПАТ «Інтерпайп НТЗ».

На основі аналізу фінансової звітності підприємства за 2020–2024 роки було здійснено комплексну оцінку фінансового стану, динаміки доходів, витрат, прибутковості, ліквідності, оборотності активів та структури капіталу. У процесі дослідження встановлено, що незважаючи на негативний вплив кризового 2022 року, пов'язаного з повномасштабним вторгненням, порушенням логістичних ланцюгів та зростанням інфляційного тиску, підприємство зберегло загальну фінансову стійкість, підтримуючи позитивні значення ключових показників прибутковості та достатній рівень власного капіталу.

Особливу увагу приділено оцінці ефективності використання фінансових ресурсів через призму оборотності активів і управління дебіторською заборгованістю. Виявлено значний резерв, який формується за рахунок уповільненого обороту дебіторської заборгованості, частина якої є простроченою. Це обмежує гнучкість фінансового планування, уповільнює обіг коштів та знижує можливості для інвестування. Внаслідок цього у 2024 році підприємство недоотримало близько 177,38 млн грн чистого доходу, що свідчить про наявність суттєвих резервів ефективності. З урахуванням реалізації лише виявлених резервів 2024 року, потенціал зростання чистого доходу становить близько 100 млн грн на рік. У разі досягнення показників оборотності активів, зафіксованих у 2023 році,

можливе щорічне вивільнення фінансових ресурсів у розмірі 500,5 млн грн, що відповідає приросту доходу на рівні 5,6%.

У роботі акцентовано увагу на необхідності удосконалення системи управління фінансовими ресурсами шляхом впровадження контролю за дебіторською заборгованістю, застосування механізмів страхування зовнішніх ризиків, таких як інфляційні коливання та валютні втрати, а також оптимізації структури активів відповідно до поточних викликів і стратегічних завдань підприємства. Доцільним є також впровадження диференційованого підходу до контрагентів із урахуванням їхньої платіжної дисципліни, що дозволить зменшити ризики неповернення коштів та поліпшити оборотність капіталу.

Загалом отримані результати свідчать про наявність реальних і фінансово вимірюваних резервів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ПАТ «Інтерпайп НТЗ». Раціоналізація механізмів їх використання та підвищення керованості грошовими потоками є ключовими чинниками для досягнення стійкого економічного зростання, підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України: від 01.01.2025 р. № 436-IV // *Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 18, № 19–20, № 21–22. – Ст. 144. – (Зі змін.).
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV // *Відомості Верховної Ради України*. – 1999. – № 46. – Ст. 381.
3. Штефан Н. М. Фінанси підприємств : конспект лекцій / Н. М. Штефан. – Дніпро : Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2022. – 15 с.
4. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. С. Ситник, В. А. Панков, С. Д. Смолінська, І. Ф. Ясіновська. – К. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 112 с.
5. Крисоватий А. І. Фінанси : навч. посіб. – Тернопіль : ЗУНУ, 2022. – 15 с.
6. Данкевич А. Є., Міліневська В. Д. Фактори та резерви підвищення рівня рентабельності на підприємстві // *Національний університет харчових технологій*. – [Б. м.], [б. р.]. – [Назва збірника/видання не зазначена].
7. Кваско А. В., Передерієнко Н. І. Аналіз фінансово-економічної діяльності поліграфічних підприємств : підручник. – Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2017. – [кількість сторінок не зазначено].
8. Брюшкова Н. О., Завістовська Я. О. Економічне обґрунтування та розрахунок резервів можливого збільшення прибутку і рентабельності підприємства на прикладі ТОВ «Макбуд сервіс» // *Економіка і суспільство*. – 2018. – Вип. 18. – С. [орієнтовно 43–50]. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-43>.
9. Колективна монографія. Дослідження та оптимізація економічних процесів. – Харків : Харківський політехнічний інститут, Економічний факультет, [рік не вказано]. – [кількість сторінок не зазначено].

10. Падій І. О. Економічний зміст і функціональні завдання резервів та забезпечень на підприємстві // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – Вип. 21, ч. 2. – С. [орієнтовно 142–150]. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-142>.
11. Фатенок-Ткачук А. О., Данилко А. Р. Методика виявлення та аналізу існуючих резервів підприємства у процесі обліково-аналітичного забезпечення розвитку підприємства // [Назва журналу або збірника не вказано]. – [Місце видання], [рік не вказано]. – УДК 658.155.4:657.
12. Bauman M. P. Forecasting Operating Profitability With DuPont Analysis: Further Evidence // [Назва журналу не вказано]. – [Place of publication]: University of Northern Iowa, [year not indicated]. –].
13. Мулик Т. О. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства = Methodical approaches to the analysis of cash flows of the enterprise // Економіка і організація управління. – 2020. – № 4(40). – С. 73–78.
14. Хома І. Б., Кріп О. І. Фінансове моделювання управління грошовими потоками в економіці України на прикладі ПАТ «Львівхім» // Вісник НУ «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління. – 2021. – № 3(903). – С. 88–95.
15. Єрешко Ю. О. Моделі оптимізації грошових потоків підприємства = The models of the enterprise cash-flow optimization // Вчені записки Університету «КРОК». – 2021. – № 4(64). – С. 96–102.
16. Даценко А. М. Аналіз сучасного стану металургійної галузі України / А. М. Даценко // Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://orcid.org/0009-0007-4601-3172>
17. Opportunities for Rebuilding for Iron & Steel Industry of Ukraine : аналіт. дослідж. / OECD Steel Committee. – 2023. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

[\(https://gmk.center/ua/opinion/sim-viklikiv-ukrainskoi-metalurgii-v-2025-roci-ta-poglyad-u-majbutnie/\)](https://gmk.center/ua/opinion/sim-viklikiv-ukrainskoi-metalurgii-v-2025-roci-ta-poglyad-u-majbutnie/).

18. Напрями підвищення ефективності оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства / Р.А. Чемчикаленко, О.В. Майборода, Ю.Ю. Дьякова // *Фінанси і кредит*. – Харківський інститут фінансів КНТЕУ. – УДК 658.153.

19. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства / Г.В. Кошельок, В.С. Малишко // *Економіка підприємства*. – Одеський національний економічний університет. – УДК 64.069.8:061.5.

20. Металургійна галузь України: динаміка виробництва крізь призму зовнішніх факторів / Віталій Венгер, Світлана Шумська // *Економіка та прогнозування*. – УДК 338.45:669]

21. Чепець О. Г., Юрченко С. В., Волчанська Л. В. Теоретико-методологічні основи визначення дебіторської заборгованості та її класифікація / О. Cherpets, S. Yurchenko, L. Volchanska // *Ефективна економіка*. – 2024. – №61. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-160>.

22. Шигун М. М., Мухомор Г. В. Дебіторська заборгованість: визнання та оцінка за національними й міжнародними стандартами // *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. – 2023. – №72. – С. 85–97. – УДК 657.

23. Кручак Л. В. Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством // *Економіка підприємства*. – Тернопіль: ТНЕУ, 2023. – №3(15). – С. 64–72.

24. Вишневська О. М., Козаченко Л. А., Костирко А. Г. Економічний аналіз: курс лекцій. – Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет, 2022. – 312 с.

25. Паршин Ю. І., Паршина О. А. Основи економічного аналізу: навчальний посібник. – Дніпро: ФОП Дробязко С. І., 2020. – 180 с.

26. Облік та фінанси: навчальний посібник / П. О. Куцик, Р. М. Воронко, Т. О. Герасименко, О. І. Копилюк, С. В. Черкасова. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2023. – 296 с.

27. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства: теоретико-методичні та практичні аспекти оцінки. Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут. ORCID авторів: <https://orcid.org/0000-0001-7466-2558>, <https://orcid.org/0000-0002-9301-3833>.

28. Рогач С. М. Економічна ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 55. С. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-4>.

29. Лобачева І. Ф., Даценко Г. В., Кудирко О. М. Моделювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Облік, аудит і аналіз: теорія, методологія, організація. 2023. №7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-09-01>.

30. Підгаєць С. В. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі розрахунку інтегрального показника. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-41>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Звіт про фінансовий стан на 31.12.24

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»	2025 01 01	05393116
Територія	Дніпропетровська	за КОАТУУ	UA12020010010231784
Організаційно-правова форма господарювання	акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу	за КВЕД	30.20
Середня кількість працівників	1 805		
Адреса, телефон	Вулиця Старозаводська, буд. 21, м. Дніпро, Дніпропетровська обл., 49081		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			-
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

на 31 грудня 2024 року

Актив	Код рядка	Примітка	Код за ДКУД 1801001	
			На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	20 790	16 777
первісна вартість	1001		52 045	52 450
накопичена амортизація	1002		(31 255)	(35 673)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7	170 601	243 028
Основні засоби	1010	7	2 856 966	2 839 350
первісна вартість	1011		3 511 139	3 728 669
знос	1012		(654 173)	(889 319)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	8	2 655	3 262
Інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045		-	-
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		3 051 012	3 102 417
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	11	909 549	1 099 089
виробничі запаси	1101		448 360	693 324
незавершене виробництво	1102		403 932	315 586
готова продукція	1103		52 049	85 398
товари	1104		5 208	4 781
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Векселі одержані	1120		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12	15 214 082	15 711 082
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130		1 043 646	41 041
за виданими авансами	1135	12	258 787	393 009
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	48 582
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12	2 444 477	3 068 848
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	19	330 586	287 870
готівка	1166		-	-
рахунки в банках	1167		-	-
Витрати майбутніх періодів	1170		-	-
Інші оборотні активи	1190		18 946	3 884
Усього за розділом II	1195		20 220 073	20 604 823
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		23 271 085	23 707 240

Продовження додатка А

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	13	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		-	-
Капітал у дооцінках	1405	14	947 309	816 341
Додатковий капітал	1410	14	158 197	158 239
Емісійний дохід	1411		-	-
Накопичені курсові різниці	1412		-	-
Резервний капітал	1415	14	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		3 862 958	3 929 336
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Інші резерви	1435		-	-
Усього за розділом I	1495		5 088 457	5 023 909
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	10	434 083	345 318
Пенсійні зобов'язання	1505		-	-
Довгострокові кредити банків	1510	15	1 092 117	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9, 15	1 692 530	1 865 883
Довгострокові забезпечення	1520	16	483 029	638 554
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		483 029	638 554
Цільове фінансування	1525		-	-
Благодійна допомога	1526		-	-
Страхові резерви	1530		-	-
у тому числі:				
резерв довгострокових зобов'язань	1531		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		-	-
резерв незароблених премій	1533		-	-
інші страхові резерви	1534		-	-
Інвестиційні контракти	1535		-	-
Призовий фонд	1540		-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545		-	-
Усього за розділом II	1595		3 701 759	2 849 755
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	15	295 455	587 505
Векселі видані	1605		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	15	3 189 779	3 533 890
товари, роботи, послуги	1615	17	1 194 740	1 190 211
розрахунками з бюджетом	1620	17	39 113	9 782
у тому числі з податку на прибуток	1621		31 346	-
розрахунками зі страхування	1625		5 771	7 248
розрахунками з оплати праці	1630		22 126	25 872
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	17	3 615 129	3 236 615
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		-	-
Поточні забезпечення	1660	18	348 903	369 321
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	17	5 769 853	6 873 132
Усього за розділом III	1695		14 480 869	15 833 576
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	1700		-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду				
	1800		-	-
Баланс	1900		23 271 085	23 707 240

Керівник

Головний бухгалтер

Черников І.В.

Соколова І.В.

Додаток Б

Звіт про фінансові результати за 2024 рік

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Підприємство ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ІНТЕРПАЙП
НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01
05393116		

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
за 2024 рік

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	21	8 312 420	10 402 416
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	22	(5 788 221)	(7 682 711)
Валовий:				
прибуток	2090		2 524 199	2 719 705
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	21	1 835 636	2 124 552
Адміністративні витрати	2130		(246 364)	(117 597)
Витрати на збут	2150	22	(1 047 588)	(806 755)
Інші операційні витрати	2180	22	(1 217 807)	(1 487 809)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		1 848 076	2 432 096
збиток	2195		-	-
Доход від участі в капіталі	2200	8	607	859
Інші фінансові доходи	2220		-	-
Інші доходи	2240	21	247 703	223 132
у тому числі:				
дохід від благодійної допомоги	2241		-	-
Фінансові витрати	2250	22	(638 026)	(601 601)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	22	(1 487 270)	(727 945)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		-	1 326 541
збиток	2295		(28 910)	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	10	88 765	(577 645)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		59 855	748 896
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		(565)	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	16	(123 838)	(7 129)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		(124 403)	(7 129)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-

Додаток В

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2024 рік

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Підприємство ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ІНТЕРПАЙП
НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01
05393116		

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
(за прямим методом)
за 2024 рік

Стаття	Код рядка	Примітка	Код за ДКУД	1801004
			За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		2 312 081	5 674 751
Повернення податків і зборів у том числі податку на додану вартість	3005		831 707	749 541
Цільове фінансування	3010		181	231
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		1 159 805	3 091 653
Надходження від повернення авансів	3020		1 047 154	633 934
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		4 341	16 305
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		1 101	691
Надходження від операційної оренди	3040		27 388	180 274
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		-	-
Надходження від страхових премій	3050		-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		-	-
Інші надходження	3095	19	6 694 392	3 371 775
Витрати на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100		(6 659 277)	(8 885 698)
Праці	3105		(436 017)	(334 886)
Відрахування на соціальні заходи	3110		(196 268)	(163 205)
Зобов'язання з податків і зборів	3115		(204 280)	(224 273)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118		-	-
Витрачання на оплату авансів	3135		(1 452 475)	(2 346 205)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		(1 440 362)	(1 306 718)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		(35 165)	(56 835)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		-	-
Інші витрачання	3190	19	(97 368)	(65 501)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		1 556 938	335 834
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200		-	-
необоротних активів	3205		-	-
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215		-	-
дивідендів	3220		-	-
Надходження від деривативів	3225		-	-
Надходження від погашення позик	3230		186 013	-

Продовження додатка В

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»**

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		-	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		-	-
необоротних активів	3260		(20 976)	(8 750)
Виплати за деривативам	3270		-	-
Витрачання на надання позик	3275		(845 000)	-
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		-	-
Інші платежі	3290	19	(16 708)	(13 803)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(696 671)	(22 553)
III. Рух коштів від фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305	15	291 680	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		-	-
Інші надходження	3340		-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		-	-
Погашення позик	3350	15	(1 157 560)	(102 168)
Сплата дивідендів	3355		-	(5)
Витрачання на сплату відсотків	3360	15	(57 061)	(57 903)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		-	-
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірні підприємства	3375		-	-
Інші платежі	3390		-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		(922 941)	(160 076)
Чистий рух коштів за звітний період	3400		(62 674)	153 205
Залишок коштів на початок року	3405		330 586	197 664
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		19 958	(20 283)
Залишок коштів на кінець року	3415		287 870	330 586

Керівник

Головний бухгалтер

Черников І.В.

Соколова І.В.